

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ DOKUMENTUMELEMZÉS EREDMÉNYEI

Készült az RRF-2.1.1-21 kódszámú, „A felsőoktatási képzések
ágazati modernizációja” című projekt keretében
Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Készítette:
Modellező Munkacsoport

BUDAPEST
2023

1 Tartalomjegyzék

1	TARTALOMJEGYZÉK	2
2	BEVEZETÉS	3
3	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
4	EREDMÉNYEK	7
4.1	MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI POLITIKA ÉS RENDSZERES KÜLSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS	7
4.1.1	MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSSAL RENDELKEZŐ INTÉZMÉNYEK CSOPORTOSÍTÁSA.....	7
4.1.2	INTÉZMÉNY ÁLTAL ALKALMAZOTT MÓDSZEREK A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER KAPCSÁN.....	8
4.1.3	INTOLERÁNS, DISZKRIMINATÍV MAGATARTÁSSAL SZEMBEN TANÚSÍTOTT GYAKORLATOK.....	11
4.1.4	KÜLSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS.....	13
4.2	A KÉPZÉSI PROGRAMOK KIALAKÍTÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA/FOLYAMATOS FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE ÉS RENDSZERES ÉRTÉKELÉS	14
4.2.1	KÉPZÉSI KERETRENDSZER	14
4.2.2	KÉPZÉSI PROGRAMOK ÁTALAKÍTÁSÁNAK, FELÜLVIZSGÁLATÁNAK LEHETSÉGES OKAI	15
4.2.3	KÉPZÉSI PROGRAMOK ÁTALAKÍTÁSA, FELÜLVIZSGÁLATA SORÁN FIGYELEMBE VETT ADATOK	18
4.3	HALLGATÓKÖZPONTÚ TANULÁS, TANÍTÁS, ÉRTÉKELÉS ÉS A HALLGATÓK FELVÉTELE, ELŐREHALADÁSA, TANULMÁNYAIK ELISMERÉSE	20
4.3.1	A HALLGATÓKÖZPONTÚ TANULÁS ALAKÍTÁSÁRA FELHASZNÁLHATÓ ADAT	20
4.3.2	RUGALMAS TANULÁSI UTAK.....	21
4.3.3	OKTATÁSI MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK ÉS ÉRTÉKELÉSEK	24
4.3.4	HALLGATÓI ELŐREHALADÁST BIZTOSÍTÓ GYAKORLATOK ÉS MÓDSZEREK	29
4.4	OKTATÓK	31
4.4.1	OKTATÓK BEVONÁSA A TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI RENDSZER FELTÉTELEINEK, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSÁBA / FELÜLVIZSGÁLATÁBA.....	31
4.4.2	OKTATÓK MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE	32
4.4.3	OKTATÓK PEDAGÓGIAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK FEJLESZTÉSÉRE ALKALMAZOTT MÓDSZEREK	34
4.5	TANULÁSTÁMOGATÁS ÉS HALLGATÓI SZOLGÁLTATÁSOK	35
4.5.1	TANULÁSTÁMOGATÁSI LEHETŐSÉGEK A HALLGATÓK SZÁMÁRA.....	35
4.5.2	HALLGATÓI SZOLGÁLTATÁSOK	38
4.5.3	SZAKEMBEREK, TÁMOGATÓ SZEMÉLYZETEK.....	39
4.6	INFORMÁCIÓKEZELÉS ÉS NYILVÁNOS INFORMÁCIÓK	40
4.6.1	FELHASZNÁLT FORRÁSOK	40
4.6.2	ADATALAPÚ INFORMÁCIÓ KEZELÉS	42
4.6.3	INFORMÁCIÓS RENDSZEREK (BELSŐ-KÜLSŐ).....	45
5	ÁBRAJEGYZÉK ÉS TÁBLÁZATJEGYZÉK	48
6	MELLÉKLETEK	49

2 Bevezetés

A kutatási jelentés egy nagyszabású dokumentumvizsgálaton alapul, mely azokat a sztenderdeket és irányelveket tartalmazza, amik a felsőoktatási minőségbiztosítás európai alapidokumentuma (ESG) rögzíti az intézményekre, a külső minőségbiztosítási eljárásokra, valamint a minőségbiztosítási ügynökségek működésére vonatkozólag. Az értékelés során 35 intézmény adatai kerültek felhasználásra, melyek egy komplex adatbázist alkotnak több mint 1000 kérdéssel és 4500 itemmel, és főleg dummy változók jelenlétével.

Az eredmények többségét az "igennel" válaszoló intézmények arányát mutatja, mely az összes intézmény vonatkozásában értelmezendők. Tehát az elemzés során azon intézmények válaszai nem kerültek törlésre, melyeknél azok az adott kérdésre vonatkozó válasz nem derül ki a dokumentumaiból. Így az elemzés egy átfogó képet ad minden intézmény működésére és értékelésére is.

Ahogy említve volt a dokumentumelemzés az ESG területein alapulnak, melyek az intézmények minőségbiztosítási politikájától kezdve a képzési programokon át egészen a hallgatóközpontú tanuláshoz és az információkezelésig terjednek. Ezeket a területeket egy általános szempontrendszer mentén minősítették, melyek kitértek a dokumentáció formalizáltságára, az adatalapú működésre, a nyilvánosság biztosítására, sztenderdre vonatkozó áttekintő szempontokra és más területekre is.

A jelentős mennyiségű adat miatt eredmények bemutatásánál kiemelkedő fontosságú a strukturált megközelítése, így a jelentés célja, hogy a rendkívül nagy mennyiségű adatból kiolvasható főeredményeket bemutassa. A műfaji keretek miatt nincs lehetőség minden adatra és eredményre kitérni ezért az egész kutatás gerincét, a területek között alkalmazott módszertanok, eljárások és azok száma adja, összefoglaló jelleggel. A részletesebb adatok megtekinthetők egy melléklet formájában.

3 Vezetői összefoglaló

Az intézmények önértékelési anyagából által elemzés eredményei egy táblázatba kerültek összefoglalásra (1. táblázat). A dokumentum elemzés, így az összefoglaló anyag különböző területeket érintett, melyek az intézmény minőségbiztosítási politikáját, képzési programjait, hallgatóközpontú tanulást, oktatókat, tanulástámogatást, információkezelést és nyilvános információkat vizsgálják. A százalékos értékek azon felsőoktatási intézmények arányát jelentik, melyeknél az adott lehetőség, eljárás jellemző. Az eredmények azt mutatják, hogy a legtöbb intézmény a belső szereplők felelősségvállalását támogatja a véleményezési jog és a rendszeres beszámoltatás révén. Emellett a minőségbiztosítási rendszer részeként a legjellemzőbb nyomon követő eszköz a rendszeres adatfelvételekből származó adatok elemzése. A képzési programok területén a legtöbb intézmény leginkább a munkaerőpiaci igények kiszolgálására összpontosít. A hallgatóközpontú tanulásban a rugalmas tanulási utak, például az egyéni tanrend vagy a felzárkóztató kurzusok, kiemelkedő fontosságúak. Az oktatók esetében a hallgatói véleményezés rendszeressége és digitalizáltsága fontos tényezők az oktatói munka értékelésében. Emellett az információ kezelése terén az intézmények többsége a Neptun rendszerre és az OMHV-re támaszkodik. Az integrált információk alapján az intézmények többségének széleskörű adattámogatottsága van, ami lehetővé teszi, hogy a minőségbiztosítási rendszert, képzési programjait és más területeit hatékonyan támogassa és fejlessze a jövőben.

1. TÁBLÁZAT: VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

Téma	Mutató (indikátor) megnevezése	Eredmény (Intézmény szerinti megoszlás) *
Minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás	Legjellemzőbb belső szereplők felelősségvállalását támogató módszer	Véleményezési jog biztosítása (45,7%); Rendszeres beszámoltatás, monitorozás (45,7%)
	Legjellemzőbb nyomon követő eszköz az intézményi minőségbiztosítási rendszer kapcsán	Rendszeres adatfelvételekből származó adatok (71,4%)
	Legjellemzőbb intoleráns, diszkriminatív magatartással szemben tanúsított gyakorlat	Kapcsolódó szabályozó / stratégiai dokumentum léte (80%)
	Legjellemzőbb minőségbiztosítási rendszer kapcsán alkalmazott bevonási mód	Közvetlen, formális megkeresés (68,6%)
	Alkalmazott külső minőségbiztosítási eljárások száma	Tanúsító rendszerrel (ISO, MEES) (34,3%)
A képzési programok kialakítása	Képzési keretrendszer megléte	Legtöbb szabályozás elérhető
	Képzési programok átalakításának, felülvizsgálatának lehetséges okainak száma	Jellemzően 1-3 lehetséges ok (54%)

Téma	Mutató (indikátor) megnevezése	Eredmény (Intézmény szerinti megoszlás) *
	Képzési programok átalakításának, felülvizsgálatának legjellemzőbb okai	Munkaerőpiaci igények kiszolgálása (85,7%)
	Képzési programok átalakítása, felülvizsgálata során figyelembe vett adatok száma	Legtöbb intézmény 4-6 adatot használ (46%)
	Képzési programok átalakítása, felülvizsgálata során legjelentősebb adatok	Végzett hallgatókra vonatkozó adatok (77,1%); Bemeneti statisztikák (62,9%)
Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	A hallgatóközpontú tanulás alakítására felhasználható adatok száma	Jellemzően 1-3 felhasznált adat (60%)
	Legjellemzőbb hallgatóközpontú tanulás alakítására felhasználható adat	Aktív hallgatókra vonatkozó információk (60%)
	Rugalmas tanulási utakra kijelölt legjellemzőbb csoportok	Fogyatékkal élő / tartós beteg (82,9%); Sportoló hallgatók (74,3%)
	Rugalmas tanulási utak lehetőségeinek száma	Jellemzően 4-7 rugalmas tanulási útvonal (42,9%)
	Legjellemzőbb rugalmas tanulási utak	Egyéni tanrend (85,7%); Felzáróztató kurzusok (54,3%)
	Hallgatóközpontú tanulás támogatására szolgáló oktatásszervezési eljárások, módszerek száma	8 vagy annál több eljárás (40%)
	Legjellemzőbb hallgatóközpontú tanulás támogatására szolgáló oktatásszervezési eljárások, módszerek	Gyakorlatorientált oktatás (80%); Elektronikus tananyagok (75%)
	Hallgatóközpontú tanulást támogató értékelési módszerek száma	8 vagy annál több módszer (25%)
A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése	Hallgatói előrehaladást biztosító gyakorlatok száma	4-6 gyakorlat (42,9%)
	Legjellemzőbb hallgatói előrehaladást biztosító gyakorlat	Idegen nyelvű képzésekhez tartozó kurzusok (62,9%); Külföldön folytatott résztanulmányok (60%)
	Legjellemzőbb kreditelemisérés megállapítására alkalmazott módszerek	Kreditelemisérési ügyekben eljáró bizottság döntése (74,3%)
Okatók	Okatók bevonása a teljesítményértékelési rendszerének kialakításába, felülvizsgálatába	Utólag tájékoztatja, informálja őket (53,3%)

Téma	Mutató (indikátor) megnevezése	Eredmény (Intézmény szerinti megoszlás) *
	Oktatói munka hallgatói véleményezésének gyakorlatának legjellemzőbb eleme	Rendszeres (82,9%); Digitalizált (74,3%)
	Oktatói teljesítményértékelésnek legjellemzőbb szempontja	Hallgatói véleményezés eredménye (57,1%); Tudományos / művészeti előmenetel (54,3%)
	Az oktatók pedagógiai felkészültségének, tudatosságának fejlesztésére alkalmazott módszerek száma	1-3 módszer (45,7%)
	Legjellemzőbb módszerek az oktatók pedagógiai felkészültségének, tudatosságának fejlesztésére	Fakultatív módszertani továbbképzés (45,7%);
Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	Hallgatók számára folyamatosan és formálisan biztosított tanulás támogatási lehetőségek száma	21 vagy annál több lehetőség (40%)
	Legjellemzőbb tanulástámogatási lehetőségek	Hallgatói ösztöndíjak (97,1%); Könyvtár (91,4%)
	Hallgatói szolgáltatási területek bevonási aránya	Szociális ösztöndíjak felülvizsgálata (51,4%); Kollégiumi szolgáltatások fejlesztése (45,7%)
	Szakemberek / támogató személyzetek	Mentor (82,9%)
Információ kezelés és nyilvános információ	Információ kezelés során felhasznált források száma	5-9 forrás (45,7%)
	Legjellemzőbb források az információ kezelés vonatkozásában	Neptun rendszer (85,7%); OMHV (77,1%)
	Legjellemzőbb területek az információ kezelés vonatkozásában	Lemorzsolódás (80%); Beiskolázási adatok (77,1%)
	Adataalapú információ kezelés teljesülése	Minden intézményben valamilyen mértékben teljesül, hogy az intézmény által felhasznált adatok minősége, megbízhatósága elfogadható
	Említett belső információs rendszerek száma	5-9 rendszer (45,7%)
	Legjellemzőbb csatorna a nyilvánosság felé történő tájékoztatás vonatkozásában	Intézményi webes felület (97,1%)

* a százalékos értékek az „igenel” válaszolók arányát jelenti, a 35 intézmény vonatkozásában.

4 Eredmények

4.1 Minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás

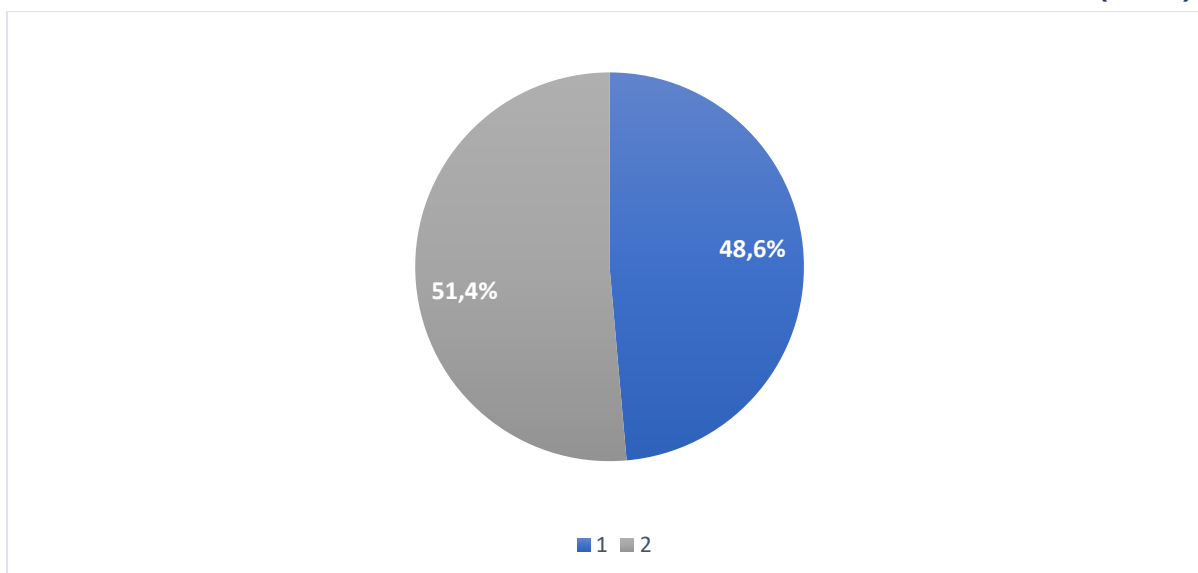
A minőségbiztosítás alapvetően a hallgató érdekeit szolgálja. Hogy jobb oktatást kapjon, hasznos és naprakész ismereteket, s hogy valóban elsajátítsa azokat a képességeket, melyek birtokában jól tud majd elhelyezkedni, s szakmai pályáján előrehaladni. Éppen ezért az intézményi minőségbiztosítás szempontjából a belső szereplők aktív részvétele és támogatása kulcsfontosságú az intézmény hatékonysága és hosszú távú fenntarthatósága szempontjából. Ez nem csupán a jogok garantálására vonatkozik, hanem az aktív, bevonó, és visszajelző mechanizmusokra is. Az eredmények azt mutatják, hogy az intézményeknek szükségük van olyan eszközökre és struktúrákra, amelyek lehetővé teszik az érdekelt felek részvételét és jogosítványait az intézményi döntéshozatalban.

4.1.1 Minőségbiztosítással rendelkező intézmények csoportosítása

Az intézményi csoportok létrehozása a használt módszerek száma alapján történt, ami a minőségbiztosítási politika különböző aspektusaihoz kapcsolódik.

Az elemzés eredményeképpen két klaszter került azonosításra a minőségbiztosítási politikához kapcsolódó eszközök és módszerek használatában. A két klaszter megoszlása 48,6% és 51,4%, ami azt jelzi, hogy a minta közel azonos arányban oszlik meg a két csoport között.

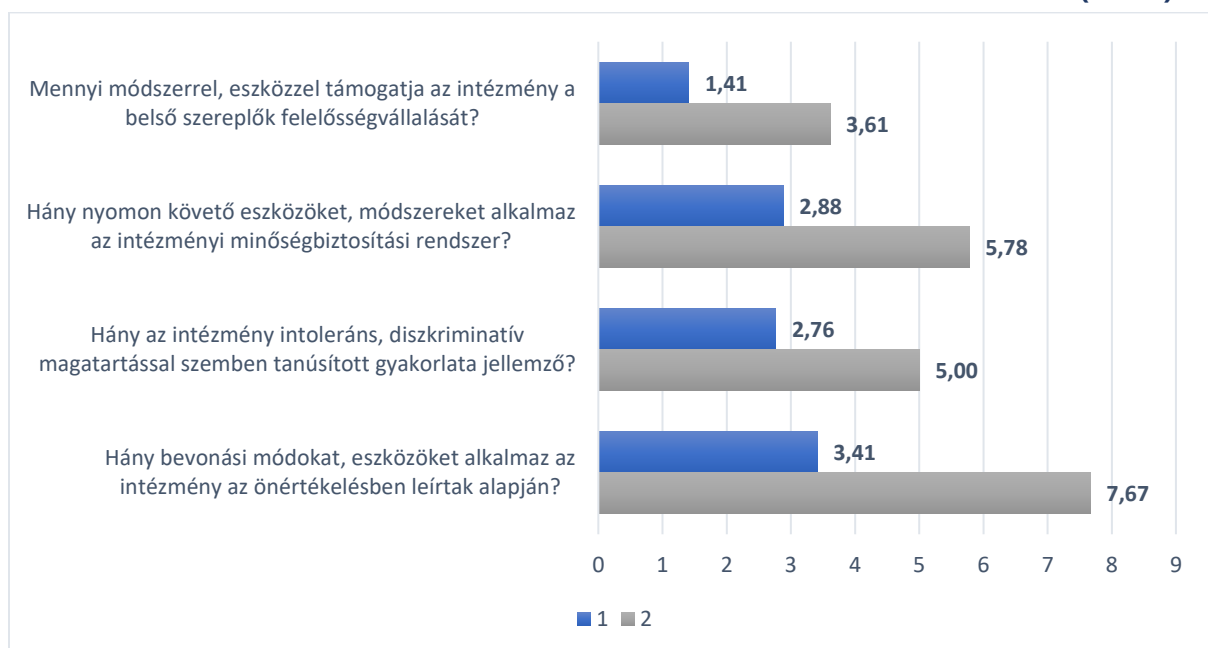
1. ÁBRA: MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZMÉNYI CSOPORTOK MEGOSZLÁSA (N=35)

1. klaszter = 'alacsony minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények'
2. klaszter = 'magas minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények'

Az első csoport az 'alacsony minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények' csoportjába sorolható, ahol az intézmény kevés eszközt és módszert alkalmaz a belső szereplők felelősségvállalásának támogatására, nyomon követésre és bevonásra. Ezeknek az eszközöknek az átlagos alkalmazása az 1,4-3,4 közötti skálán mozog. A második klaszter a 'magas minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények' csoportját képviseli, ahol az intézmény széles körben használ eszközöket és módszereket a belső szereplők felelősségvállalásának, nyomon követésének és bevonásának támogatására. Ez a klaszter átlagosan 3,6-7,7 közötti skálán mozog az említett területeken.

2. ÁBRA: MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI POLITIKÁHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZMÉNYI CSOPORTOK (N=35)

*1. klaszter = 'alacsony minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények'

2. klaszter = 'magas minőségbiztosítási támogatással rendelkező intézmények'

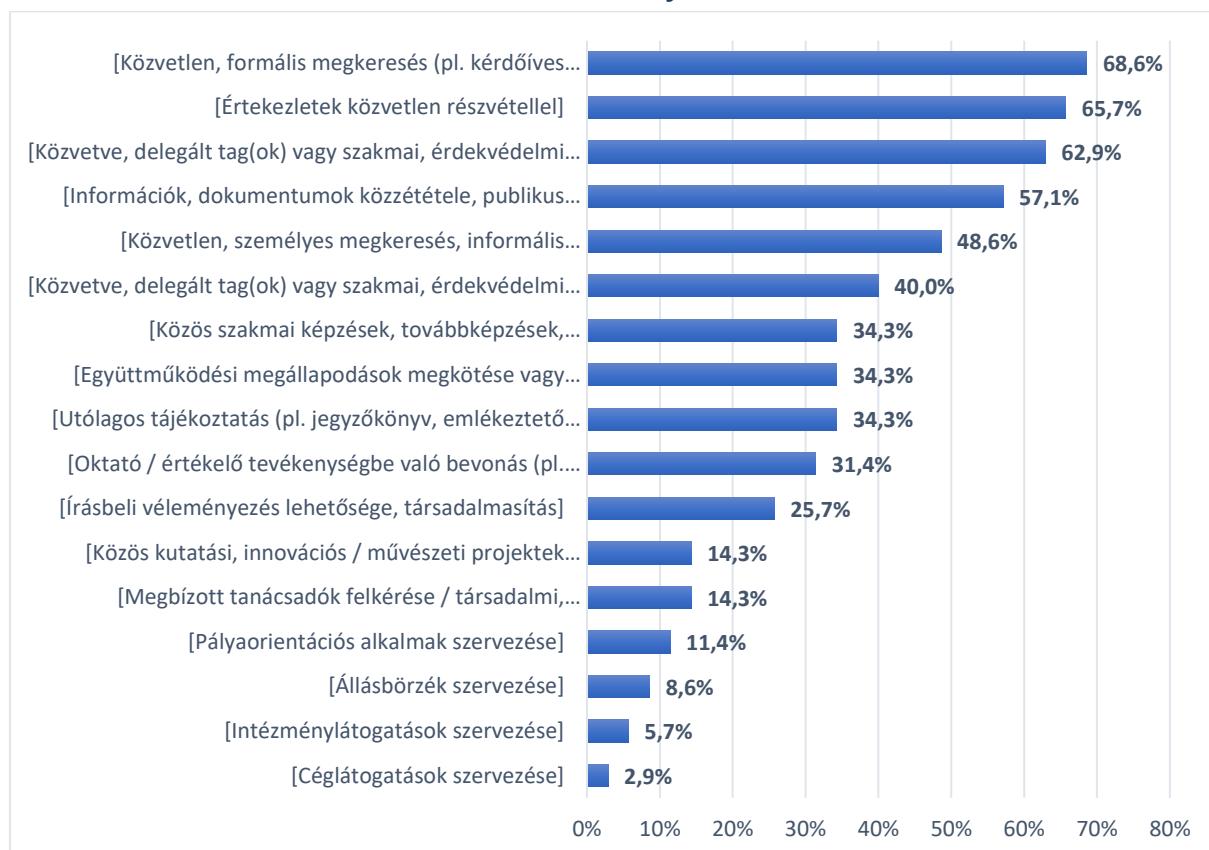
4.1.2 Intézmény által alkalmazott módszerek a minőségbiztosítási rendszer kapcsán

A csoportok sajátosságai után fontos látni azt is, az intézmények összessége mely módszereket preferálják a különböző területek biztosítására. Ez a megközelítés segíthet abban, hogy feltérképezésre kerüljön, mely területeken helyeznek hangsúlyt az intézmények, és hogyan támogatják ezek az eszközök és módszerek a minőségbiztosítási folyamatokat. A fejezet ábrái mutatják, hogy az intézmény miként támogatja a belső szereplők felelősségvállalását és milyen módszereket alkalmaz a minőségbiztosítási rendszer nyomon követésére és az intoleráns magatartás elleni fellépésre.

Bevonási módok esetén az intézmények több mint fele közvetlen és formális megkereséssel, mint például kérdőíves adatfelvétel, interjúk vagy workshopok megszervezésével biztosítja. Népszerű módszernek minősül az értekezleteken való

közvetlen részvétel és az az információk és dokumentumok nyilvánossága, hogy a résztvevők könnyen hozzáférjenek azokhoz. Fontos szerepet játszanak a delegált tagok és szakmai szervezetek is, akiket konzultációkra vagy szavazati jogokkal bíz meg az intézmény a folyamat során.

3. ÁBRA: MILYEN BEVONÁSI MÓDOKAT, ESZKÖZÖKET ALKALMAZ AZ INTÉZMÉNY AZ ÖNÉRTÉKELÉSBEN LEÍRTAK ALAPJÁN?

Az intézmény belső szereplőinek felelősségvállalása főleg a rendszeres monitorozás és a véleményezési jogok széles körű biztosítása köré épül – ezeket az intézmények 45,7%-a jelölte. Hasonló arányban (40%) van jelen az intézményeknél a vélemények és elégedettség rendszeres monitorozása. Az intézmények egyharmadánál módszere még, a javaslattételi jog biztosítása, valamint az, hogy érdekeltté tegyék az érintetteket, például a belső motiváció növelésével, amely akár teljesítményalapú ösztönzők, elismerő díjak és gamifikáció révén valósulhat meg.

4. ÁBRA: MILYEN MÓDSZEREKKEL, ESZKÖZÖKKEL TÁMOGATJA AZ INTÉZMÉNY A BELSŐ SZEREPLŐK FELELŐSSÉGVÁLLALÁSÁT? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézmények több nyomon követő eszközt és módszert alkalmazhat a minőbiztosági rendszer kapcsán. Ezek közé tartozik a rendszeres adatfelvételekből származó információk elemzése és értékelése, valamint az adminisztratív adatok rendszeres áttekintése és kiértékelése. Ezeket az intézmények több mint fele alkalmazza is. Fontos szerepet játszanak az belső auditok és ellenőrzések, melyek segítik az intézményt a belső folyamatok hatékony ellenőrzésében és fejlesztésében. Emellett a vezetőségi felülvizsgálatok és a munkatársi teljesítményértékelések is részei ennek a rendszernek, amelyek célja az intézményi minőség folyamatos fejlesztése és biztosítása.

5. ÁBRA: MILYEN NYOMON KÖVETŐ ESZKÖZÖKET, MÓDSZEREKET ALKALMAZ A KÖVETKEZŐK KÖZÜL AZ INTÉZMÉNYI MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.1.3 Intoleráns, diszkriminatív magatartással szemben tanúsított gyakorlatok

Az intoleráns, diszkriminatív magatartással szemben tanúsított gyakorlat kapcsán jellemző a kapcsolódó szabályozó és stratégiai dokumentumok léte, megfelelő környezet biztosítása, az esélyegyenlőségért felelős szervezeti egység megléte és a megelőzést, kezelést, ismeretterjesztést vagy szemléletformálást, érzékenyítést támogató rendezvények, képzések szervezése. Ezek mindkét csoportban erősek és széles körben alkalmazott módszerek.

6. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MIK JELLEMZIK AZ INTÉZMÉNY INTOLERÁNS, DISZKRIMINATÍV MAGATARTÁSSAL SZEMBEN TANÚSÍTOTT GYAKORLATÁT? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.1.4 Külső minőségbiztosítás

Az intézmények külső minőségbiztosítási eljárásai kapcsán 13 módszer, eljárás került felsorolásra az önértékelés során. Ebből az intézmények közel egyharmada (31,4%) egy módszert sem jelölt, az intézmények többsége (60%-a) viszont 1-2 eljárást adott meg. A legtöbben (34,3%) a tanúsító rendszerek említette, mint például az ISO vagy MEES.

7. ÁBRA: MILYEN KÜLSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI ELJÁRÁSOKAT ALKALMAZNAK AZ INTÉZMÉNYBEN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

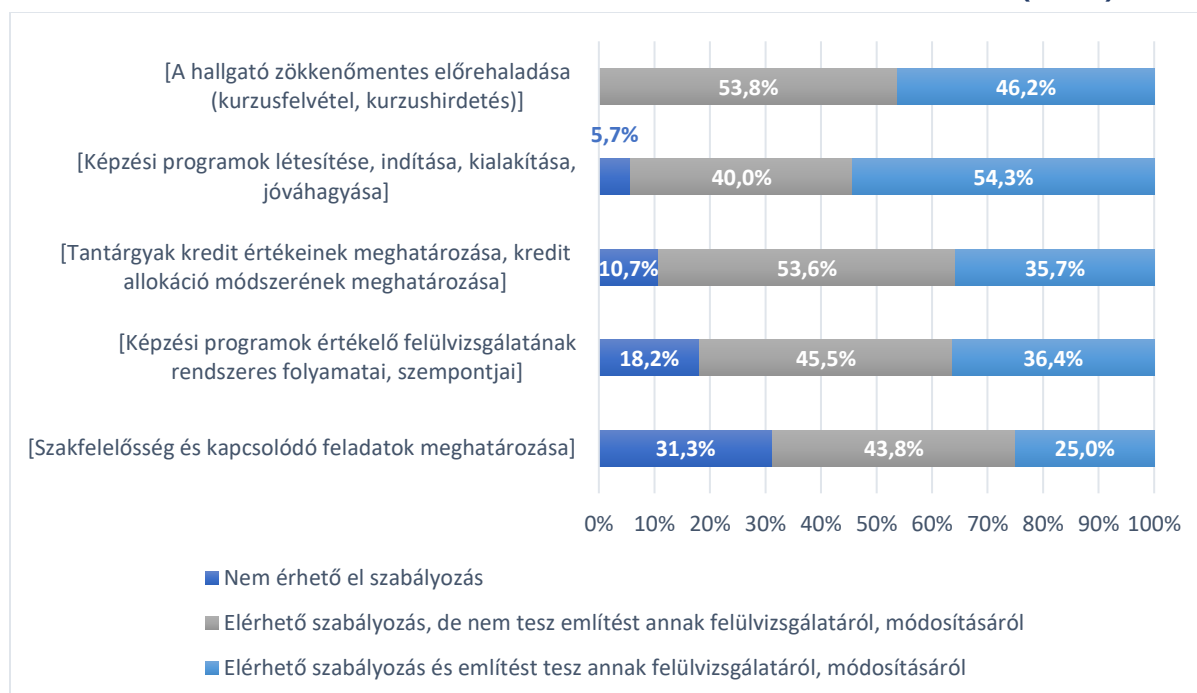

4.2 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása/folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelés

4.2.1 Képzési keretrendszer

Az intézmények többsége rendelkezik szabályozással, ami főleg a képzési programok létesítésére, indítására, valamint a hallgatók zökkenőmentes előrehaladására terjed ki. Azonban más területekkel, például a szakfelelősség és kapcsolódó feladatok meghatározásával, a képzési programokat értékelő felülvizsgálati folyamatokkal kapcsolatos tevékenységek szabályozása kevesebb intézményben elérhető. Továbbá az önértékelés alapján az is elmondható, hogy ugyan ezek elérhetőek, de nem tesznek említést felülvizsgálat vagy módosítás milyen szabályozás alapján történik.

8. ÁBRA: AZ INTÉZMÉNY ALÁBBI, SZTENDERDHEZ KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEI KÖZÜL MELYEKRE VONATKOZÓAN ÉRHTŐ EL INTÉZMÉNYI SZABÁLYOZÁS ÉS TESZ-E EMLÍTÉST? (N=35)

Az intézményeknek vannak olyan meghatározott elemek a képzési programokkal kapcsolatban, amelyek közül az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerének megfelelő szintje és a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintje kevés intézménynél van jelen. Ugyanakkor az elvárt tanulási eredmények és a megszerezhető képesítés jellemzően több intézményben van rögzítve. Az elvárt tanulási eredmények esetén az intézmények 88,6%-a, míg a megszerezhető képesítés tekintetében 74,3%-a rendelkezik egyértelmű meghatározásokkal.

9. ÁBRA: A KÉPZÉSI PROGRAMOKHOZ KAPCSOLÓDÓAN EGYÉRTELMŰEN MEGHATÁROZOTTAK, RÖGZÍTETEK-E A KÖVETKEZŐK AZ INTÉZMÉNYBEN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.2.2 Képzési programok átalakításának, felülvizsgálatának lehetséges okai

Az önértékelés során 15 válasz volt felsorolva az intézmények számára, amelyek a programok átalakítására, felülvizsgálatára adhatnak lehetséges okokat. Ezeket a 2. táblában is látható 4 csoportba sorolhatjuk.

2. TÁBLÁZAT: KÉPZÉSI PROGRAMOK ÁTALAKÍTÁSÁNAK LEHETSÉGES OKAINAK CSOPORTOSÍTÁSA

Piaci igények:

- Munkaerőpiaci igények kiszolgálása
- Regionális elvárások kiszolgálása
- Nemzetközi igények kiszolgálása

Társadalmi és felhasználói igények:

- Egyéb társadalmi igények kiszolgálása
- Hallgatói elvárások, igények, elégedettség alakulása
- Oktatói elvárások, igények, elégedettség alakulása
- Képzési programmal kapcsolatos beiskolázási trendek, érdeklődés alakulása

Intézményi belső tényezők:

- Intézményi struktúraváltozás
- Szakinnováció
- Hallgatók munkaterhelése
- Rendelkezésre álló humán erőforrás
- Rendelkezésre álló infrastrukturális adottságok, tanulási környezet
- Elérhető támogató szolgáltatások

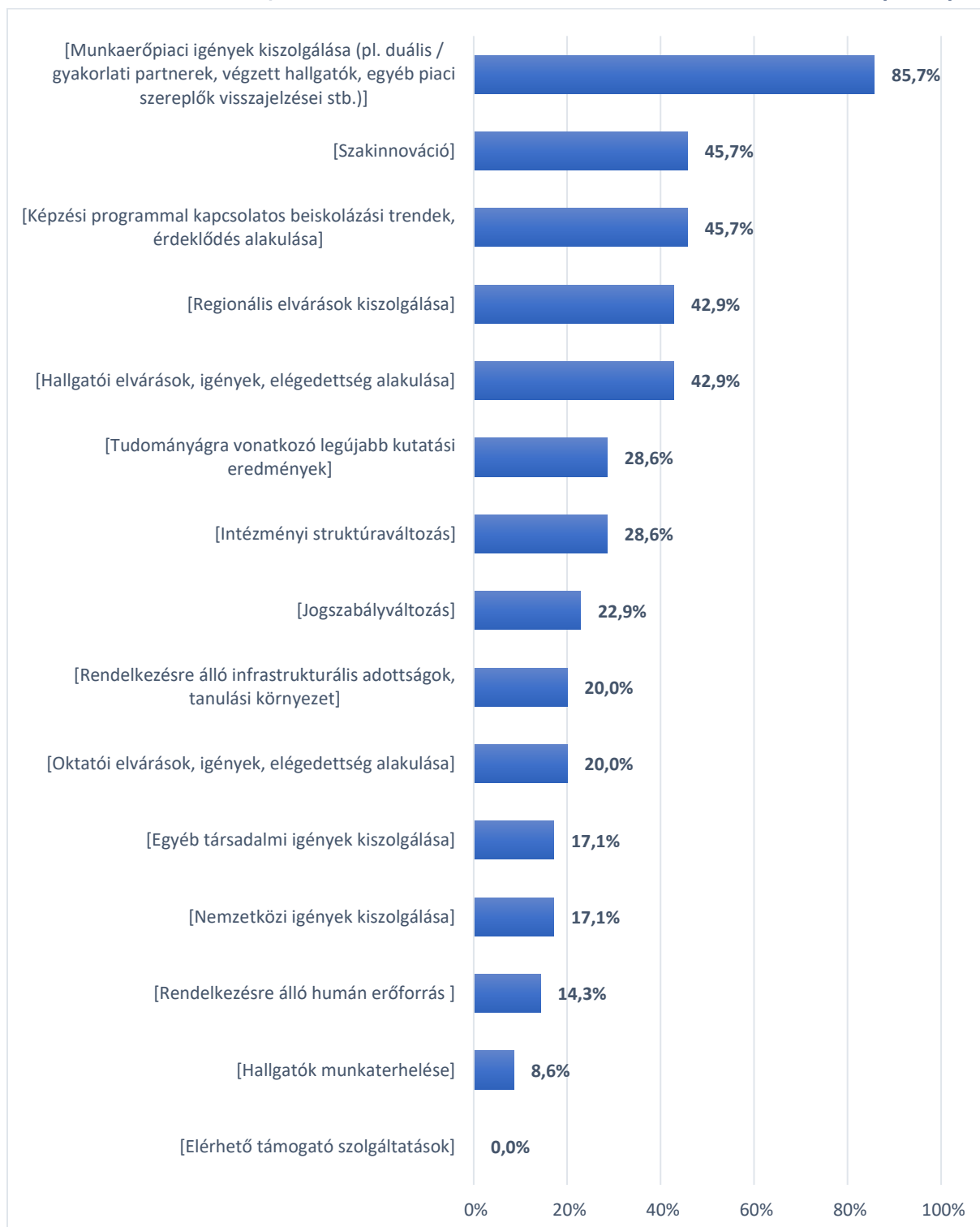
Külső tényezők:

- Tudományágra vonatkozó legújabb kutatási eredmények
- Jogszabályváltozás (egy része ide tartozhat, például a kutatás finanszírozásával kapcsolatos változások)

Az intézmények a gyakorlatban széles spektrumú tényezőket vesznek figyelembe a képzési programok átalakítása, felülvizsgálata során. Az intézmények több mint fele (54%)

1-3 tényezőt vesz figyelembe, míg 40% 4-7 tényezőt is megemlítettek, mint lehetséges ok. Csupán csak két intézmény esetén nem derült ki ez az információ az önértékelésből. A képzések átalakítása, felülvizsgálata során figyelembe vett elsődleges szempont a munkaerőpiaci igények kiszolgálása, ezt szinte mindegyik intézmény jelölte. A szakinnováció, a képzési programmal kapcsolatos trendek, a szakinnováció és a hallgatók elvárásai, elégedettsége is fontos tényezők, amelyek befolyásolják a programok tartalmát és struktúráját. Ugyanakkor az elérhető támogató szolgáltatásokra, a hallgatók munkaterhelése és a rendelkezésre álló humán erőforrás kevésbé hangsúlyos a programok átalakításában.

10. ÁBRA: MILYEN LEHETSÉGES OKOKAT EMLÍT AZ INTÉZMÉNY A KÉPZÉSI PROGRAMOK ÉS AZOK KÖRÉNEK ÁTALAKÍTÁSA, FELÜLVIZSGÁLATA KAPCSÁN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

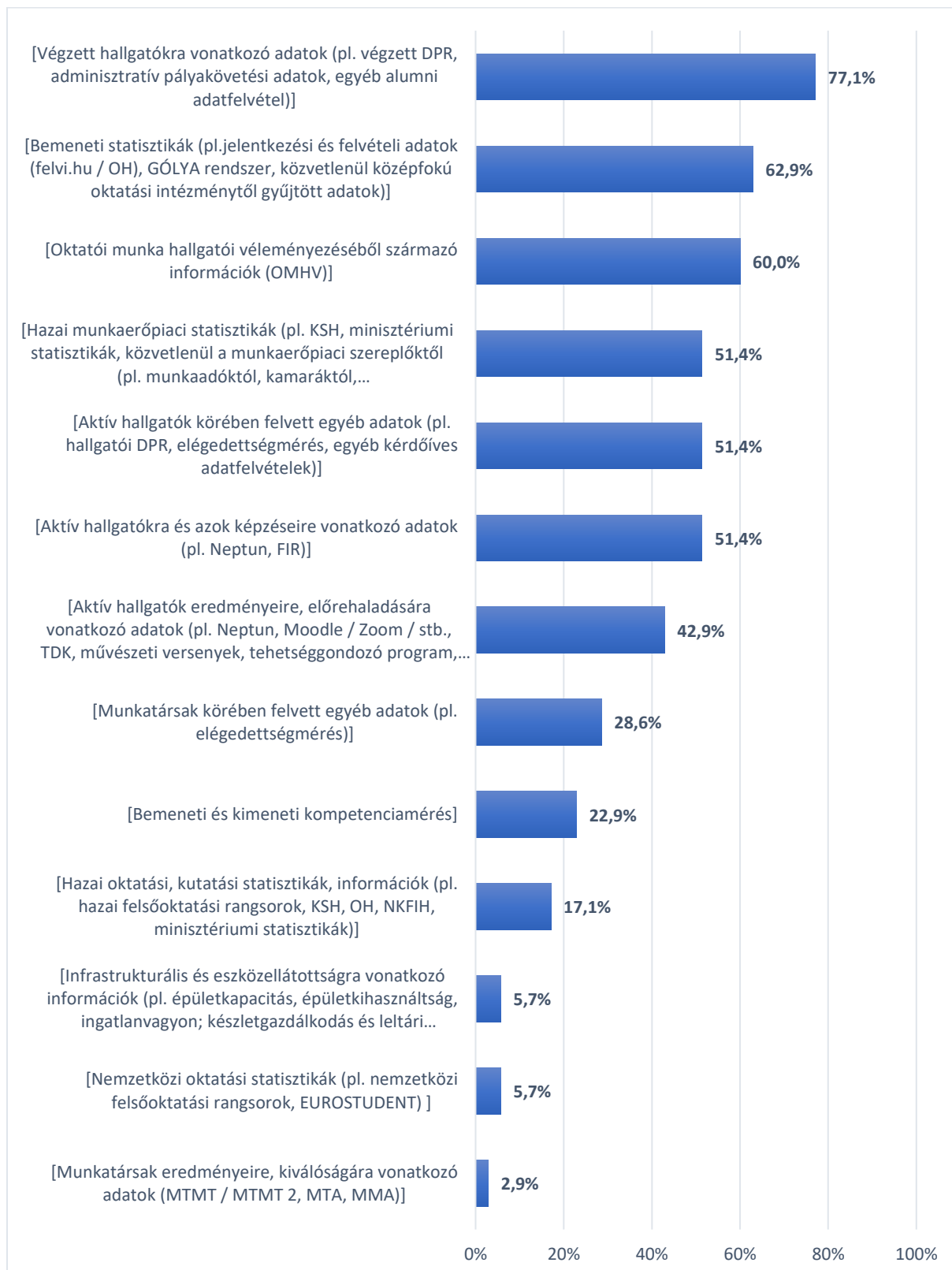
4.2.3 Képzési programok átalakítása, felülvizsgálata során figyelembe vett adatok

A képzési programok átalakítása és felülvizsgálata komplex folyamat, amely az oktatási intézmények számára kihívásokat és lehetőségeket is magában foglal. Az intézmények számára kulcsfontosságú az adatalapú döntéshozatal alkalmazása ebben a folyamatban, mivel ez lehetővé teszi, hogy a döntések megalapozottak legyenek és tényleges igényekre épüljenek.

Az adatalapú döntéshozatal során az intézmények olyan adatokat használnak fel, amelyeket a képzési programokra vonatkozóan gyűjtenek. Ezek az adatok lehetnek bemeneti statisztikák, jelentkezési és felvételi adatok, hallgatói visszajelzések, oktatói munkára vonatkozó mutatók, hazai oktatási, kutatási statisztikák. Az adatok rendszerezése és értelmezése segíthet az intézményeknek abban, hogy pontosabb képet kapjanak arról, hogyan reagálnak a képzési programjaik a változó igényekre és kihívásokra. Az önértékelésben 13 adatforrás volt felsorolva, ezek közül kellett megjelölniük azokat, melyeket felhasználnak a szakok indításáról, a képzési kínálat felülvizsgálatáról és módosításáról zajló folyamat kapcsán. Az intézmények 46%-a 4-6 különböző adatforrást használ a döntéshozatal során. Ennél kevesebb adatforrást (1-3 adat) az intézmények 28,6%-a használ. Az 7-9 adatforrás használata az intézmények 22,9%-ára jellemző. A változatosság azt mutatja, hogy az intézmények különböző mértékben és módokon támaszkodnak az adatokra a képzés indítás, átalakítás során.

Az intézmény a szakok indításával, valamint a képzési kínálat felülvizsgálatával és módosításával kapcsolatban láthattuk, hogy széles körű adatokat használhatnak fel az intézmények. A legtöbb intézmény a végzett hallgatókra, aktív hallgatókra, és azok képzéseire vonatkozó adatokra, bemeneti statisztikákra, mint például jelentkezési és felvételi adatokra, valamint az oktatói munka hallgatói véleményezéséből származó információkra támaszkodnak.

11. ÁBRA: MILYEN TARTALMÚ ADATOK FELHASZNÁLÁSÁT EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY A SZAKOK INDÍTÁSÁRÓL, A KÉPZÉSI KÍNÁLAT FELÜLVIZSGÁLATÁRÓL ÉS MÓDOSÍTÁSÁRÓL ZAJLÓ FOLYAMAT KAPCSÁN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYAN (N=35)

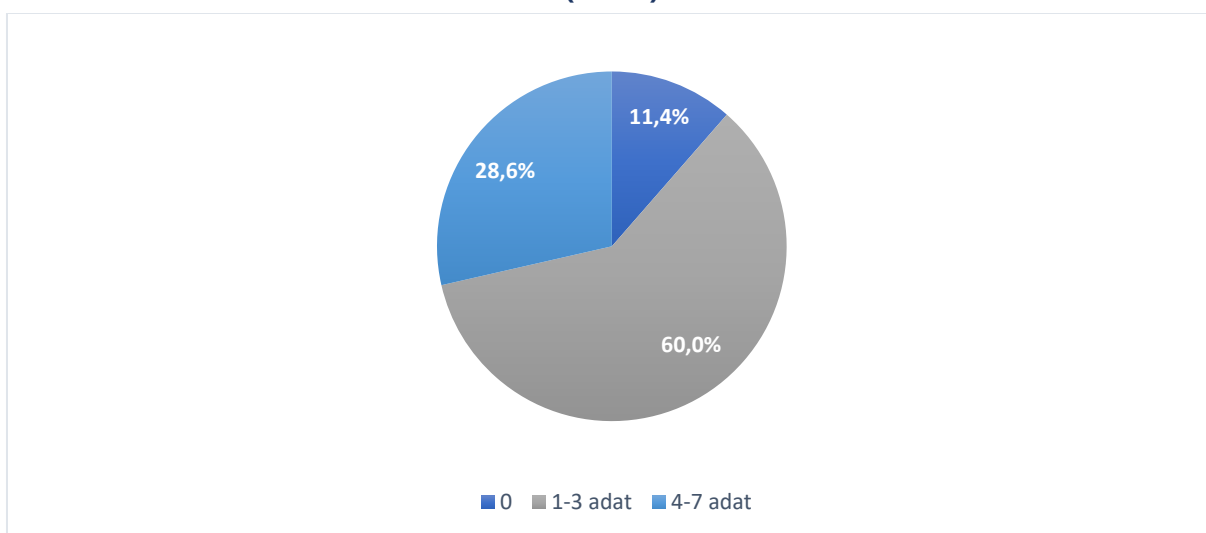

4.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás, értékelés és a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése

4.3.1 A hallgatóközpontú tanulás alakítására felhasználható adat

Az intézmény a hallgatóközpontú tanulást, tanítást és értékelést szolgáló képzési módok alakításához 12 adatforrást jelölhet meg. Ebből az intézmények 60%-a 1-3 adatot jelölt, 28,6% 4-7 adatot, a fennmaradó intézmények pedig semmit nem jelöltek, vagy nem derült ki az önértékelésükből.

12. ÁBRA: A HALLGATÓKÖZPONTÚ TANULÁS ALAKÍTÁSÁRA FELHASZNÁLHATÓ ADATOK SZÁMA (N=35)

Az intézmények többsége, az aktív hallgatókra vonatkozó adatokat használja fel a képzési módok és értékelési módszerek alakításához. Ilyen például az aktív hallgatók körében felvett adatok, az eredményeikre vonatkozó adatok, és a képzéseikkel kapcsolatos információk. Ez azt sugallja, hogy az intézmények a jelenlegi hallgatók teljesítményére és elégedettségére helyezik a fő hangsúlyt a fejlesztések során. Ugyanakkor az intézmények a végzett hallgatókat és a munkatársakat érintő adatokat is vizsgálják. Ezek alapján tehát jól látszik, hogy a hallgatóközpontú tanulást, tanítást, értékelést szolgáló képzési módok alakításához a képzésben résztvevők (oktatók, hallgatók) igényeire, véleményére alapozó információkat használják fel az intézmények.

13. ÁBRA: MILYEN TARTALMÚ ADATOK FELHASZNÁLÁSÁT EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY A HALLGATÓKÖZPONTÚ TANULÁST, TANÍTÁST, ÉRTÉKELÉST SZOLGÁLÓ KÉPZÉSI MÓDOK, PEDAGÓGIAI ÉS ÉRTÉKELŐ MÓDSZEREK ALAKÍTÁSA KAPCSÁN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

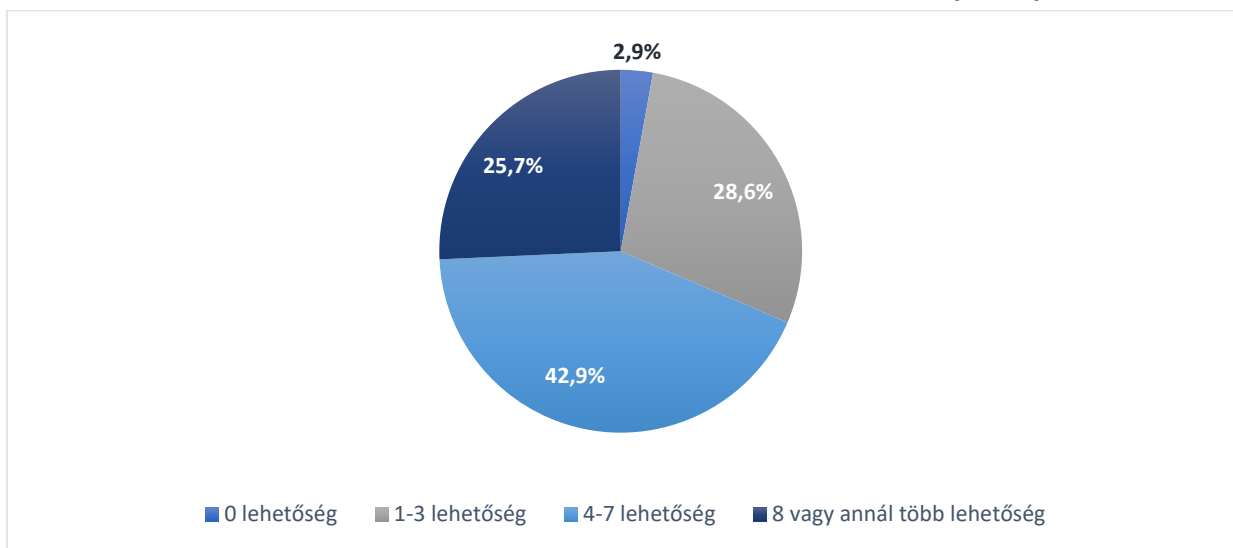
4.3.2 Rugalmas tanulási utak

A rugalmas tanulási útvonalak lényegesek az oktatási intézmények számára, mert lehetővé teszik a hallgatóknak, hogy saját egyedi igényeiknek és helyzetüknek megfelelően alakítsák tanulmányaikat. Ez támogatja az inkluzív oktatási környezetet, elősegíti a különböző csoportokhoz tartozó diákok sikeres tanulmányait, és segít az egyenlő esélyek biztosításában a felsőoktatásban résztvevők számára. Emellett a rugalmas tanulási lehetőségek hozzájárulhat a hallgatók motivációjának és elkötelezettségének növeléséhez, megtartásához is. Az eredmények azt mutatják, hogy az intézmények sokféle lehetőséget kínálnak a rugalmas tanulásra, azonban ezek eloszlása

és elérhetősége eltérő, illetve különböző csoportokhoz tartozó hallgatókat céloznak meg specifikusabb programokkal vagy kezdeményezésekkel.

Az önértékelés során intézmények számára 29 különböző rugalmas tanulási út volt felsorolva. Az intézmények többsége több rugalmas tanulási lehetőséget kínál a hallgatók számára – 42,9%-a 4-7 különböző rugalmas tanulási úttal rendelkezi, az intézmények negyede (25,7%) pedig 8-al, vagy annál többet (14. ábra).

14. ÁBRA: RUGALMAS TANULÁSI UTAK LEHETŐSÉGEINEK SZÁMA (N=35)

Az egyéni tanrend lehetőségének szinte mindegyik intézményben megjelenik (85,7%), emellett azonban más fontos kezdeményezések is láthatók. Ilyenek például a felzárkóztató kurzusok (54,3%), mentorprogramok (48,6%) és a speciális tanulási segítség lehetősége (40%). Fontos kiemelni azt is, hogy csak 1-2 intézménynél lelhető csak fel a mobilitási ablakok, a demonstrátori rendszer, interkulturális érzékenyítő tréning vagy a saját kutatási eredmények, művészeti munkák bemutatásának lehetősége.

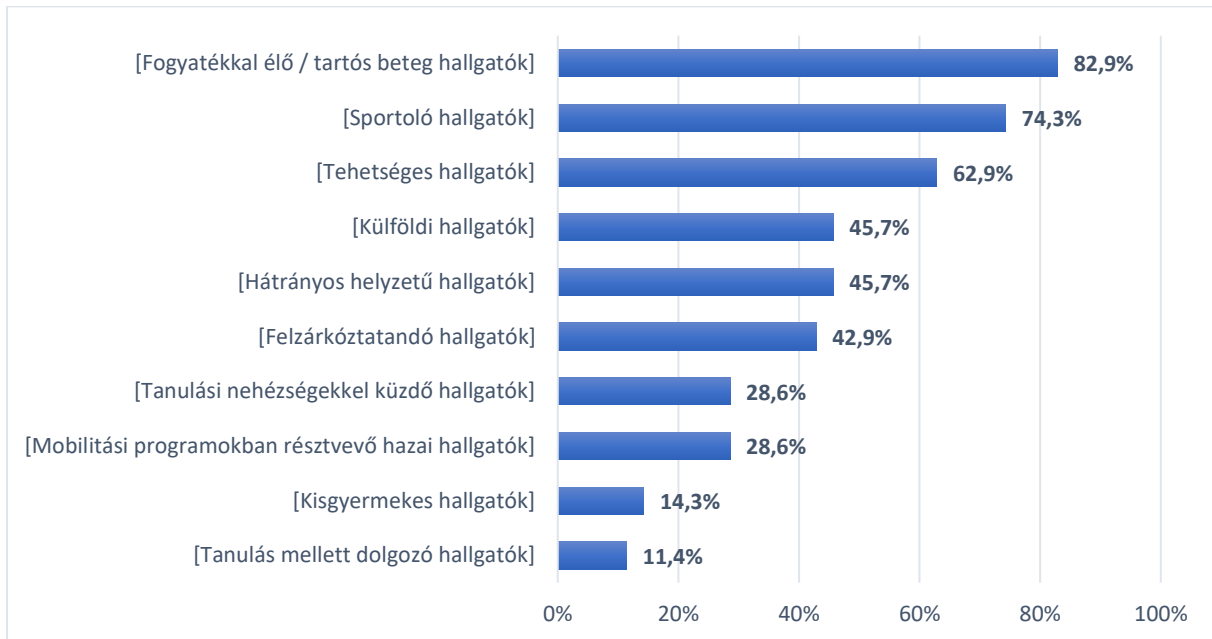
15. ÁBRA: MILYEN LEHETŐSÉGEK BIZTOSÍTÁSÁT MUTATJA BE AZ INTÉZMÉNY A RUGALMAS TANULÁSI ÚTVONALAK MEGNYILVÁNULÁSAKÉNT? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézmény rugalmas tanulási útvonalak lehetőségével segíti a különböző csoportokhoz tartozó hallgatókat. Az önértékelés alapján a fogyatékkal élő vagy tartós beteg hallgatók,

valamint a sportoló hallgatók számára különösen fontosak ezek a lehetőségek. Az intézmények több mint felében a tehetséges hallgatók is részesülnek ilyen támogatásban. Míg azok a kisgyermekes hallgatók számára vagy azok számára, akik a tanulás mellett dolgoznak kevesebb intézmény nyújt rugalmas tanulási utat.

16. ÁBRA: MELY CSOPORTOK SZÁMÁRA JELÖL MEG AZ INTÉZMÉNY RUGALMAS TANULÁSI ÚTVONALAKAT AZ ALÁBBIK KÖZÜL? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

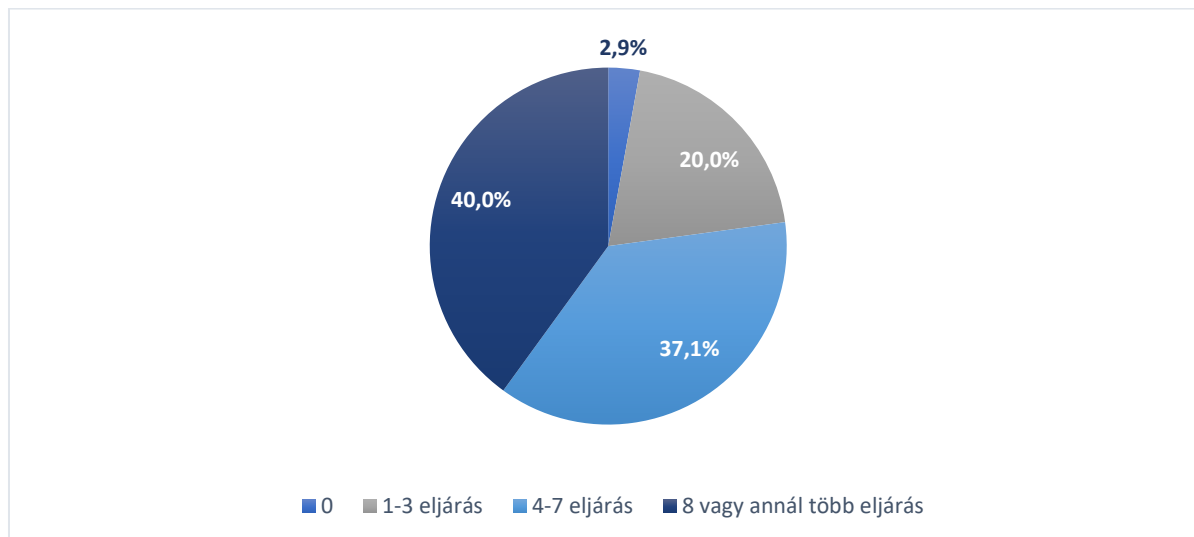

4.3.3 Oktatási módszerek, eljárások és értékelések

Az oktatási intézményeknek számos módszert és eszközt kell mérlegelniük az oktatási folyamatban, hogy a hallgatók tanulási élményeit és hatékonyságát növeljék. Az alábbi adatok azt mutatják, hogy az intézmények közül hányan alkalmazzák és hangsúlyozzák a felsorolt oktatási módszereket és eszközöket.

Az önértékelésben összesen 38 ilyen eljárás, módszer volt felsorolva. Ebből az intézmények 40%-a 8 vagy annál több eljárást nevezett meg, ezen belül összesen két intézmény jelölt meg 16 alkalmazott módszert. Ezek az adatok mutatják, hogy az intézmények több oktatási módszerek és eszközök felhasználásával támogatja a hallgatók tanulását és fejlődését.

17. ÁBRA: HALLGATÓKÖZPONTÚ TANULÁS TÁMOGATÁSÁRA SZOLGÁLÓ OKTATÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK SZÁMA (N=35)

Az önértékelés során jelölt válaszok azt mutatják, hogy a gyakorlatorientált oktatás (68,6%), az elektronikus tananyagok elérhetősége (60,0%), valamint a személyes konzultációk lehetősége (51,4%) az intézmények többségében rendelkezésre áll, valamint az e-learning alapú tantárgyak biztosítása is elérhető az intézmények több mint 40%-ában. Ezek az eszközök lehetővé teszik a tanulást a hallgatók számára különböző platformokon és formákban, segítve ezzel a tananyag hatékonyabb megértését és elsajátítását.

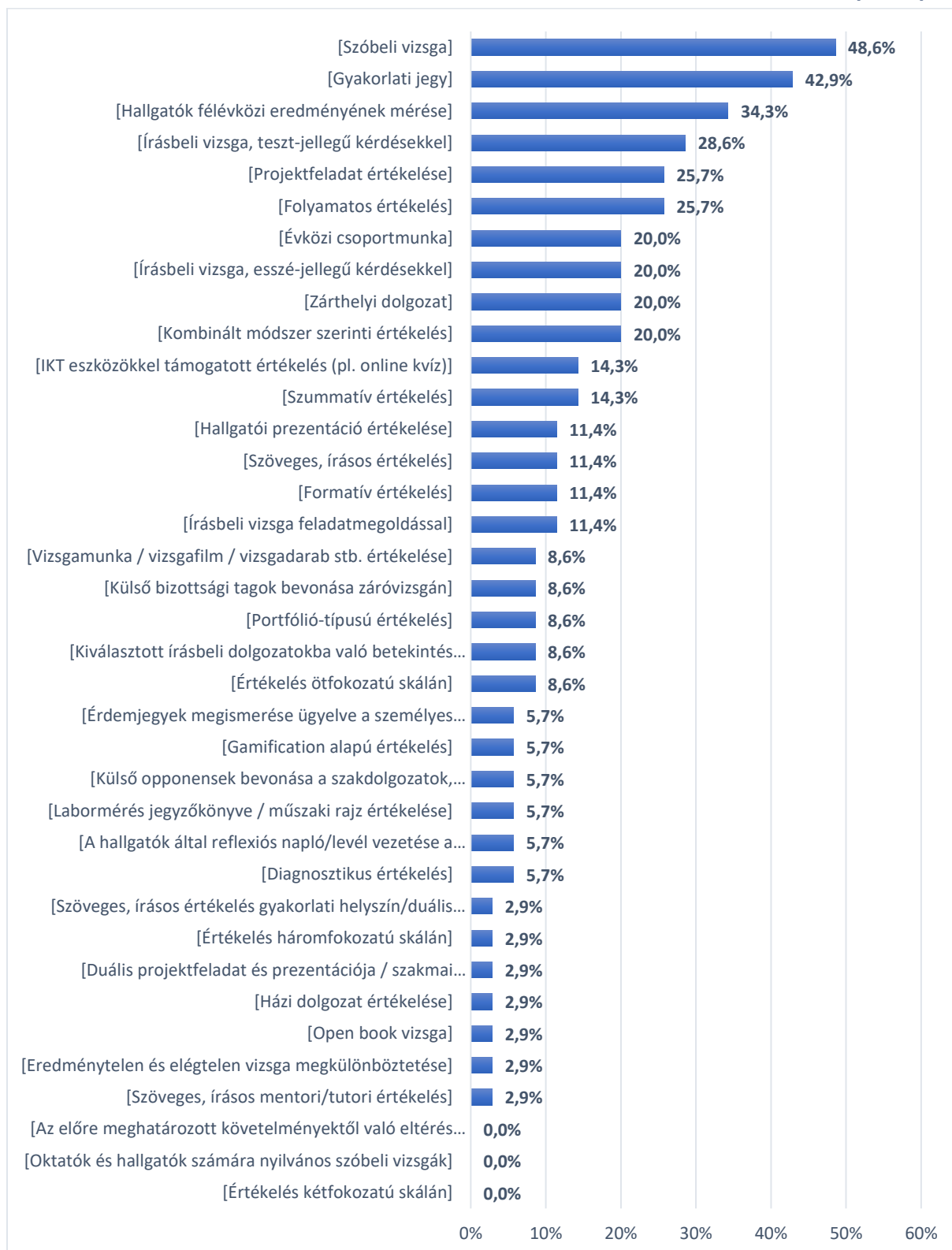
Ugyanakkor észrevehető, hogy az alternatív-modern oktatási módszerek és eszközök, mint például a kerettörténet, a peer instruction vagy éppen a Kagan-féle kooperatív tanulás, kevésbé elterjedtek az intézmények között.

18. ÁBRA: A KÖVETKEZŐ MÓDSZEREK, OKTATÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK, EGYÉB KAPCSOLÓDÓ ESZKÖZÖK, GYAKORLATOK KÖZÜL MELYEK HASZNÁLATÁT EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézmények 37 értékelési módszer közül jelölhették meg azokat, amelyeket alkalmaznak a hallgatók teljesítményének értékelésére. Az eszközök és gyakorlatok változatossága jelzi az oktatási folyamatok sokoldalúságát és az eltérő értékelési eljárások alkalmazásának szükségességét. Ebben az áttekintésben látható, hogy az értékelési módszerek között a szóbeli vizsgák, gyakorlati jegyek és az írásbeli vizsgák olyan eljárások, amelyeket több intézmény alkalmaz, ezáltal hangsúlyozva azok fontosságát az értékelési rendszerben. Az újabb, kevésbé elterjedt módszerek, mint például a gamification alapú értékelés vagy a reflexiós napló vezetése, kevésbé gyakoriak az intézmények között. Az értékelési eszközök széles skálája mutatja az oktatás diverzitását és a hallgatók teljesítményének sokoldalú mérésének fontosságát az oktatási intézményekben.

19. ÁBRA: A KÖVETKEZŐ ÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK, EGYÉB KAPCSOLÓDÓ GYAKORLATOK KÖZÜL MELYEK HASZNÁLATÁT EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

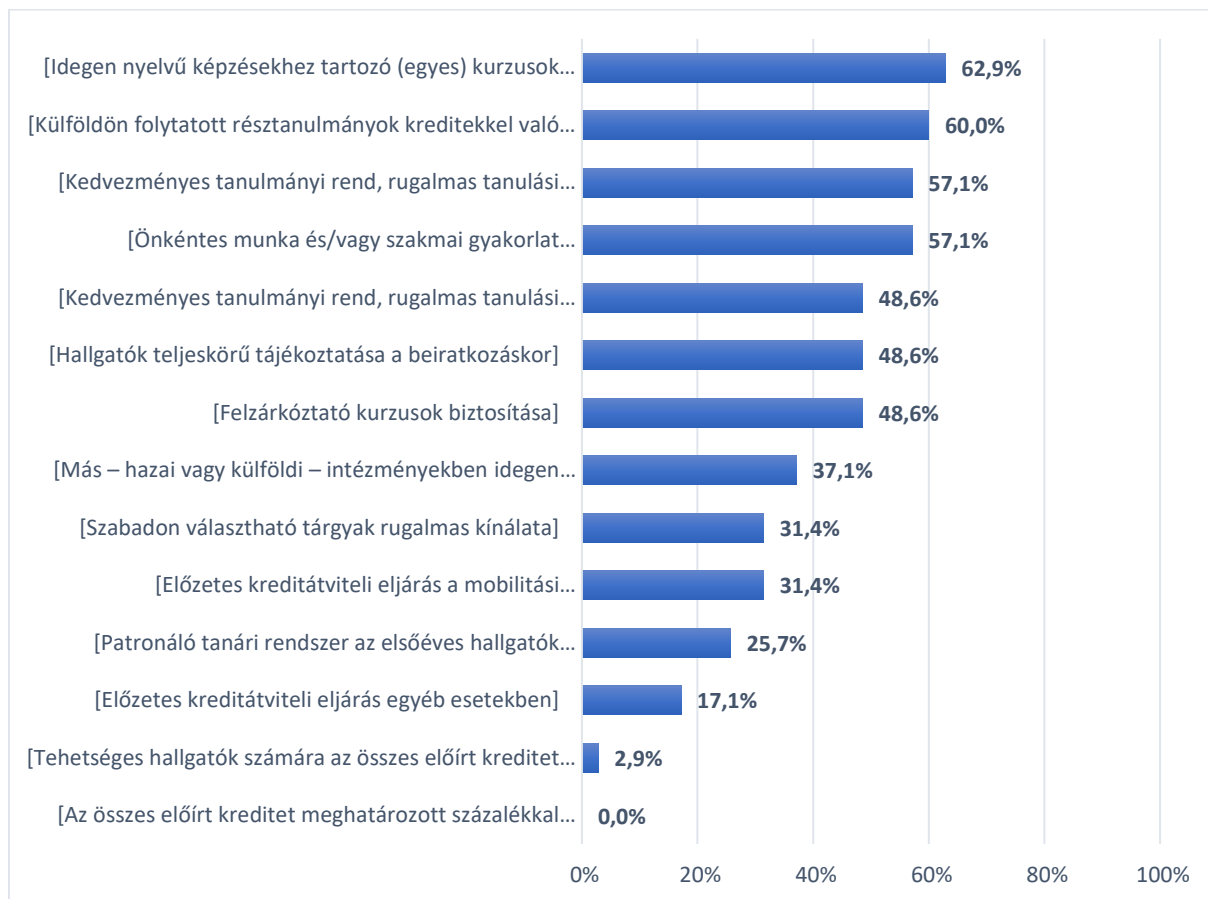
4.3.4 Hallgatói előrehaladást biztosító gyakorlatok és módszerek

Az oktatási intézmények sokféle módszert alkalmaznak annak érdekében, hogy támogassák és elősegítsék a hallgatók sikeres előrehaladását a tanulmányokban. Ezek a gyakorlatok és lehetőségek különféle területeken kínálnak segítséget, az előzetes kreditátviteltől kezdve a mentoráló rendszerekig. Az alábbi eredmények megvilágítják, hogy milyen eszközökkel és lehetőségekkel támogatják az intézmények a hallgatók tanulmányi előrehaladását.

Az intézmények széles körű gyakorlatokat alkalmaznak annak érdekében, hogy a hallgatók megfelelő ütemben haladjanak az előírt tanterv szerint. A legelterjedtebb lehetőségek közé tartoznak az idegen nyelvű képzésekben való kurzusfelvétel lehetősége, valamint a külföldön folytatott résztanulmányok kreditelismerése. A rugalmas tanulási rend, amelyek a mobilitási programokban résztvevő hallgatók számára állnak rendelkezésre gyakran szerepel az intézmények kínálatában. Emellett az önkéntes munka vagy szakmai gyakorlat kreditekkel való elismerése és a teljeskörű tájékoztatás a beiratkozásakor is fontos eszközök a hallgatói előrehaladás támogatásában.

Az eredmények azt mutatják, hogy az intézmények sokoldalú megközelítéseket alkalmaznak annak érdekében, hogy támogassák a hallgatók sikeres tanulmányi előrehaladását. A kreditelismerés különböző formái, a rugalmas tanulási utak és a mentoráló rendszerek lehetővé teszik, hogy a hallgatók személyes igényeiknek és körülményeiknek megfelelően haladhassanak az egyetemi vagy főiskolai tanulmányaikban. Fontos hangsúlyozni, hogy az intézmények sokféle eszközt kínálnak, hogy a hallgatók sikeresek legyenek az egyéni tanulmányi útjukon. Az intézmények 42,9%-a 4-6 gyakorlatot biztosít, míg 31,4%-a ennél is több, 7 vagy annál több gyakorlattal rendelkezik.

20. ÁBRA: MILYEN GYAKORLATOKAT NEVEZ MEG AZ INTÉZMÉNY, AMELLYEL A HALLGATÓK MEGFELELŐ ÜTEMBEN TÖRTÉNŐ – MINTA TANTERV SZERINTI – ELŐREHALADÁSÁT BIZTOSÍTJA? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézményeknek fontos szerepe van a kreditelismerés módszereinek meghatározásában és alkalmazásában, annak érdekében, hogy a hallgatók korábbi tanulmányaik során már megszerzett krediteket elismerjék. Az alábbi eredmények azt mutatják, hogy az intézmények milyen módszereket alkalmaznak a kreditelismerés során a tartalmi egyezőség 75%-os meghatározására. Az intézmények nagy hangsúlyt fektetnek a kreditelismerés módszertanának kidolgozására és alkalmazására. A kreditelismerési ügyekben eljáró bizottság döntése és a tantárgyfelelős véleményének kikérése igen gyakori gyakorlat, amelyek kulcsszerepet játszanak a kreditelismerési folyamatban. Emellett a különböző vizsgálati szempontok összehangolt alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók korábbi tanulmányait hatékonyan elismerjék.

21. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MELY ELEMeket EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY, AMIKOR BEMUTATJA A KREDITELISMERÉS 75%-OS TARTALMI EGYEZŐSÉGÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREKET? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

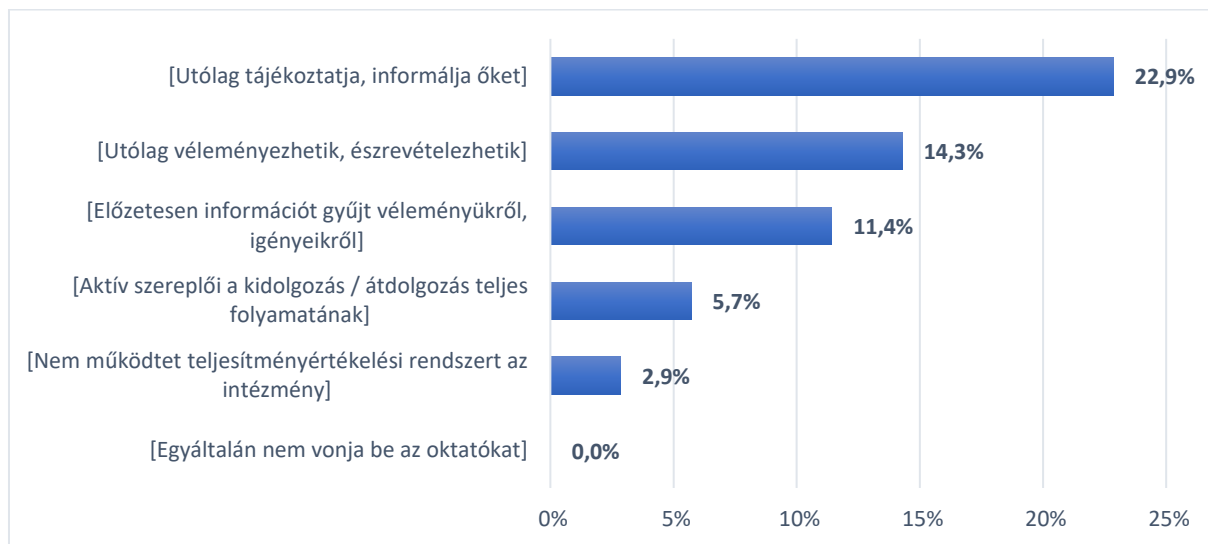

4.4 Oktatók

4.4.1 Oktatók bevonása a teljesítményértékelési rendszer feltételeinek, értékelési rendszerének kialakításába / felülvizsgálatába

Az intézmények többsége az oktatókat valamilyen formában bevonja a teljesítményértékelési rendszer kialakításába vagy felülvizsgálatába. Azonban az aktív részvétel aránya alacsonyabb, mint az utólagos észrevételezés vagy tájékoztatás. Ez azt sugallhatja, hogy bár az oktatókat bevonják a folyamatba, az aktív részvétel lehetősége vagy mértéke változó lehet az intézmények között. Az intézmények 11,4%-a mondta azt, hogy az oktatók aktív szereplői az értékelési rendszer kidolgozásának.

22. ÁBRA: HOGYAN VONJA BE AZ INTÉZMÉNY AZ OKTATÓKAT A TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI RENDSZER FELTÉTELEINEK, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSÁBA / FELÜLVIZSGÁLATÁBA? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.4.2 Oktatók munkájának értékelése

Az önértékelésből kiderül, hogy az intézmények többsége rendelkezik gyakorlattal az oktatói munka hallgatói véleményezése terén. Ez a tevékenység mutatója lehet az oktatás minőségének és hatékonyságának folyamatos javítására. Az önértékelésből kiderül, hogy az intézmények több mint 80%-a rendszeresen gyűjt az oktatói munka értékelésére vonatkozó adatot, főként digitalizált gyűjtés formájában valósul meg, ami hatékonyabb és egyszerűbb folyamatokat biztosíthat az értékelés során. Az intézmények háromnegyedénél az oktatói teljesítményértékelés a teljes szervezetre nézve egységes gyakorlatra alapul, mely az összehasonlíthatósághoz is hozzájárul, és csak kevés intézmény esetén van lehetőség a szervezeti egységes sajátos szempontjainak beépítésére. Összességében az eredmények azt mutatják, hogy az intézmények többsége szilárd alapokon nyugvó, átlátható és hatékony módon kezeli az oktatói munka hallgatói véleményezését, amely segíthet az oktatás minőségének fenntartásában és fejlesztésében.

23. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MIK JELLEMZIK AZ INTÉZMÉNY GYAKORLATÁT AZ OKTATÓI MUNKA HALLGATÓI VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK TEKINTETÉBEN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az oktatói munka értékelése során az egyetemek több mint fele nagy hangsúlyt fektet a hallgatói véleményezés eredményére, valamint a tudományos/művészeti előmenetelre. A

publikációk is kiemelkedő fontosságú szempontoknak számítanak, mindezek úgy, hogy az óraterhelést is figyelembe veszi a felsőoktatási intézmények 37,1%-a. Ezek azok a területek, amelyek meghatározzák az oktatói munka intenzitását és az oktatás minőségét. Az egyéb oktatási és közéleti teljesítmények is szerepelnek az értékelési szempontok között, bár kisebb arányban. Ezek a kiegészítő szempontok lehetnek szakmailag relevánsak és hozzájárulhatnak az oktató teljesítményének átfogóbb értékeléséhez.

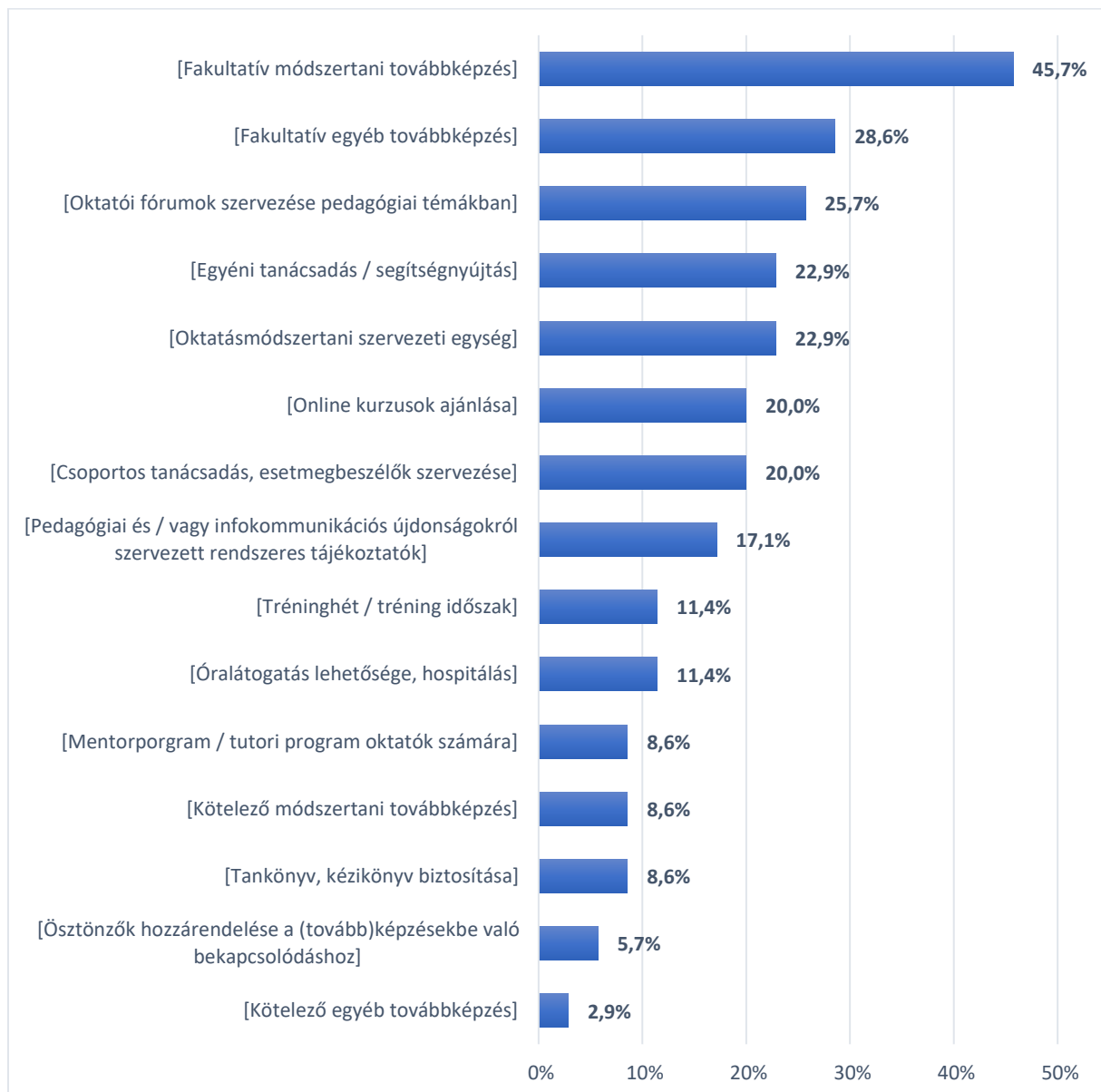
**24. ÁBRA: MILYEN SZEMPONTOKAT VESZNEK FIGYELEMBE AZ OKTATÓI TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS
SORÁN? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)**

4.4.3 Oktatók pedagógiai felkészültségének fejlesztésére alkalmazott módszerek

Az oktatók pedagógiai felkészültségének és tudatosságának fejlesztésére szolgáló módszerek integrálása az intézmények gyakorlatába változatos. Az intézmények közel fele 45,7% 1-3 fajta módszert használ, 37,1% pedig négy és hét között. Az önértékelés során a válaszadó intézmények 17,1%-ánál vagy nem derült ki, vagy nem használ olyan módszert mely az oktatók pedagógiai felkészültségének javítását szolgálja. Az hogy melyik az egyetemek körében a legnépszerűbb eljárások, eszközök az 25. ábra szemlélteti. Ahogy az ábra is mutatja a leggyakoribb módszerek között szerepelnek a kötelező és fakultatív módszertani továbbképzések, amelyeket az intézmények 45,7%-a illetve 28,6%-a használja. Az oktatói fórumok az intézmények negyedénél jelennek meg. A változatos eljárás használat azt mutatja, hogy az intézmények többféle megközelítést alkalmaznak az oktatók pedagógiai tudatosságának fejlesztése érdekében, törekedve a különböző képzési formák és az egyéni támogatás kombinálására.

25. ÁBRA: MILYEN MÓDSZEREKET, ESZKÖZÖKET, ELJÁRÁSOKAT ALKALMAZ AZ INTÉZMÉNY AZ OKTATÓK PEDAGÓGIAI FELKÉSZÜLTSGÉNEK, TUDATOSSÁGÁNAK FEJLESZTÉSÉRE? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.5 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

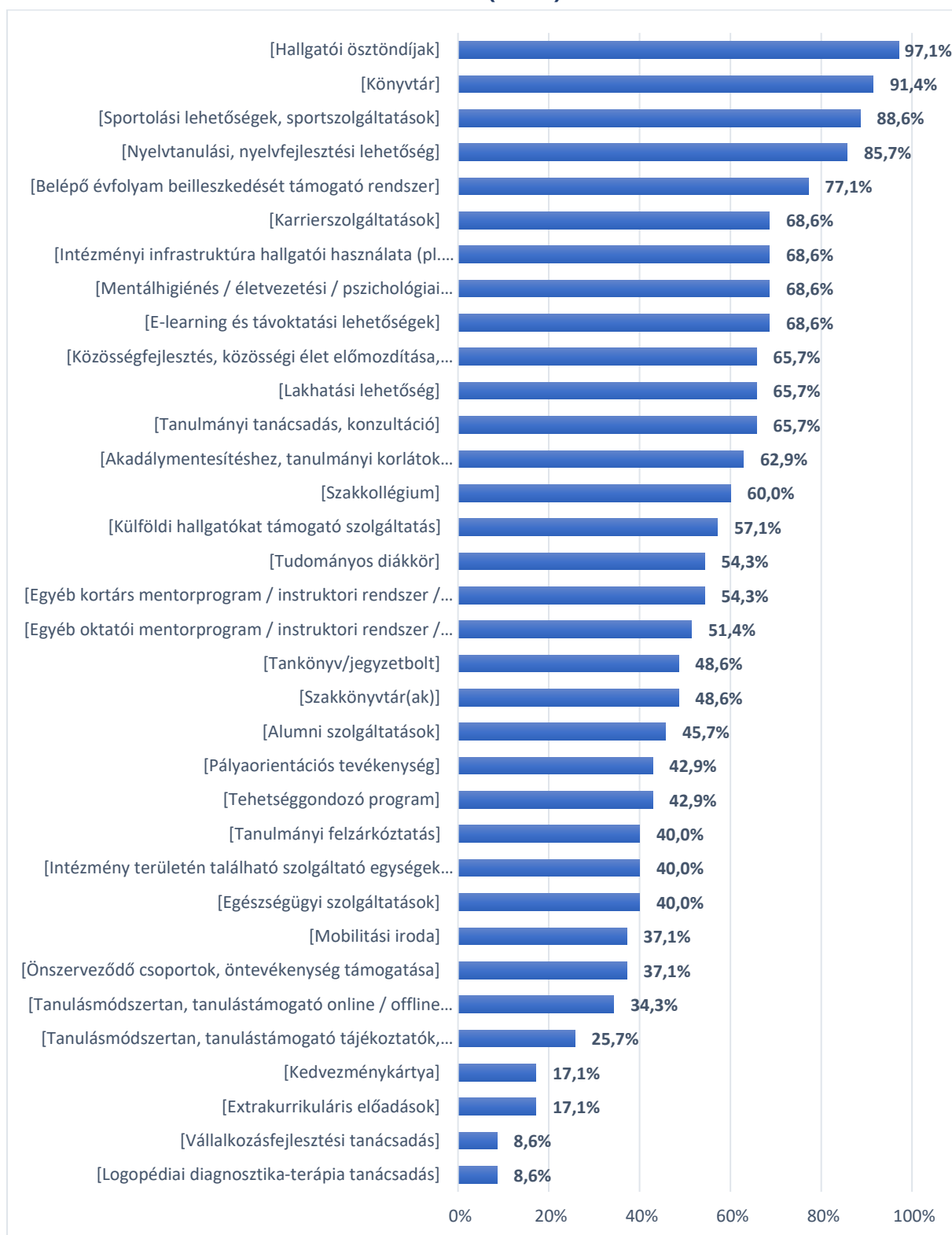
4.5.1 Tanulástámogatási lehetőségek a hallgatók számára

Az intézmények által kitöltött önértékelés során széles skálán tudták jelölni az elérhető tanulást segítő lehetőségeket, 29 lehetőség közül választhattak. Néhány intézmény számos támogatási formát kínál, míg mások kevesebbet, ami azt jelzi, hogy az elérhető támogatási eszközök változatosak és eltérőek lehetnek az egyes intézményekben. Az intézmények 40%-a rendelkezik 21 vagy annál több támogatási lehetőséggel, ami az

egyetemeken elérhető sokszínű, gazdag segítségnyújtásról tesz tanúbizonyságot. Ugyanakkor 20%-uknál kevesebb, mint 10 lehetőség áll rendelkezésre, ami arra utal, hogy néhány intézmény kevésbé diverzifikált támogatást kínál a hallgatóknak.

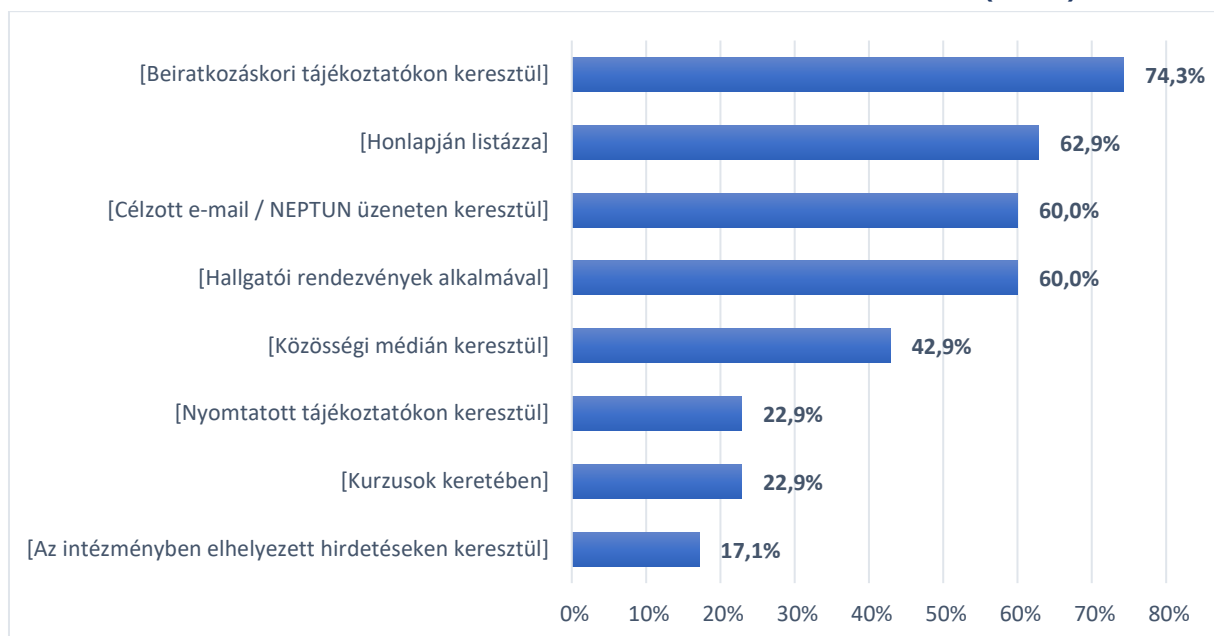
Ahogy már említve volt az intézmények számos szolgáltatást biztosíthatnak a hallgatók számára, a logopédiai diagnosztikától és terápiától az egészségügyi, mentálhigiénés tanácsadásokig, valamint a nyelvtanulási lehetőségekig. Az önértékelési adatok azt mutatják, hogy az oktatási támogatáson túl számos kiegészítő szolgáltatás áll rendelkezésre a hallgatók számára, például alumni szolgáltatások, pályorientációs tevékenységek és sportszolgáltatások. Az intézmény kiemelkedően magas számban (97,1%) nyújt hallgatói ösztöndíjakat, ezenkívül az intézmények több mint fele infrastruktúrát biztosít a hallgatói élet minden területén, az akadálymentesítéstől kezdve a karrierszolgáltatásokon át egészen az e-learning lehetőségekig. Az átfogó támogatás és szolgáltatások jelenléte azt mutatja, hogy az intézmények nagy hangsúlyt fektetnek a tanulmányi és személyes fejlődés támogatására. A részletes adatokat a 26. ábra tartalmazza.

26. ÁBRA: AZ INTÉZMÉNY A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MELY SZOLGÁLTATÁSOKAT, LEHETŐSÉGEKET BIZTOSÍTJA FOLYAMATOSAN ÉS FORMÁLISAN A HALLGATÓI SZÁMÁRA? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézmény a hallgatókkal való kommunikáció különböző csatornáin keresztül hirdeti és ismerteti a támogató programokat és szolgáltatásokat. A legmagasabb arányban, 74,3%-ban az beiratkozáskor, a tájékoztatókon keresztül történik ezek ismertetése. További gyakori kommunikációs csatornák közé tartozik a honlap, amelyen a programok listázva vannak (62,9%), valamint a hallgatókhoz célzottan eljutó e-mailek vagy NEPTUN üzenetek (60,0%). Emellett a közösségi média is kiemelkedő fontosságú, hiszen itt ismertetik meg a hallgatókkal a rendelkezésre álló lehetőségeket és eseményeket (42,9%). A hallgatói rendezvények szintén nagy szerepet játszanak, hiszen ezeken az alkalmakon lehetőség van közvetlenül tájékoztatni a hallgatókat (60,0%).

27. ÁBRA: MILYEN MÓDON ISMERTETI MEG A HALLGATÓKKAL A TÁMOGATÓ PROGRAMOKAT, SZOLGÁLTATÁSOKAT AZ INTÉZMÉNY? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.5.2 Hallgatói szolgáltatások

Az intézmények különböző területein a hallgatók bevonása változó mértékű. Az alapján, hogy az adminisztratív személyzet teljesítményértékelése során az intézmények mindössze 5,7%-a vonja be a hallgatókat, láthatóan ez a terület kevésbé nyitott a diákok részvételére. Ugyanakkor a saját alapítású ösztöndíjak kidolgozásában és a könyvtári állomány fejlesztésében már több intézmény is bevonja a hallgatókat. A kollégiumi szolgáltatások fejlesztése terén a hallgatói részvétel már több intézményben jelen van. Az igazán fontos terület a szociális ösztöndíjak felülvizsgálata, ahol az intézmények több mint fele bevonja a hallgatókat. Ez a részvétel nemcsak demokratikusabbá teszi a folyamatokat, hanem számos előnyt is hordoz magával. A hallgatók aktív bevonása olyan perspektívákat hoz be, amelyek az adminisztratív és fejlesztési döntéseket sokoldalúvá, a hallgatói igényekre jobban figyelővé tehetik. Ráadásul ezek a tapasztalatok a hallgatók számára is

értékesek lehetnek, fejleszthetik problémamegoldó képességeiket, és a hallgatói élményt is pozitív irányba befolyásolhatják.

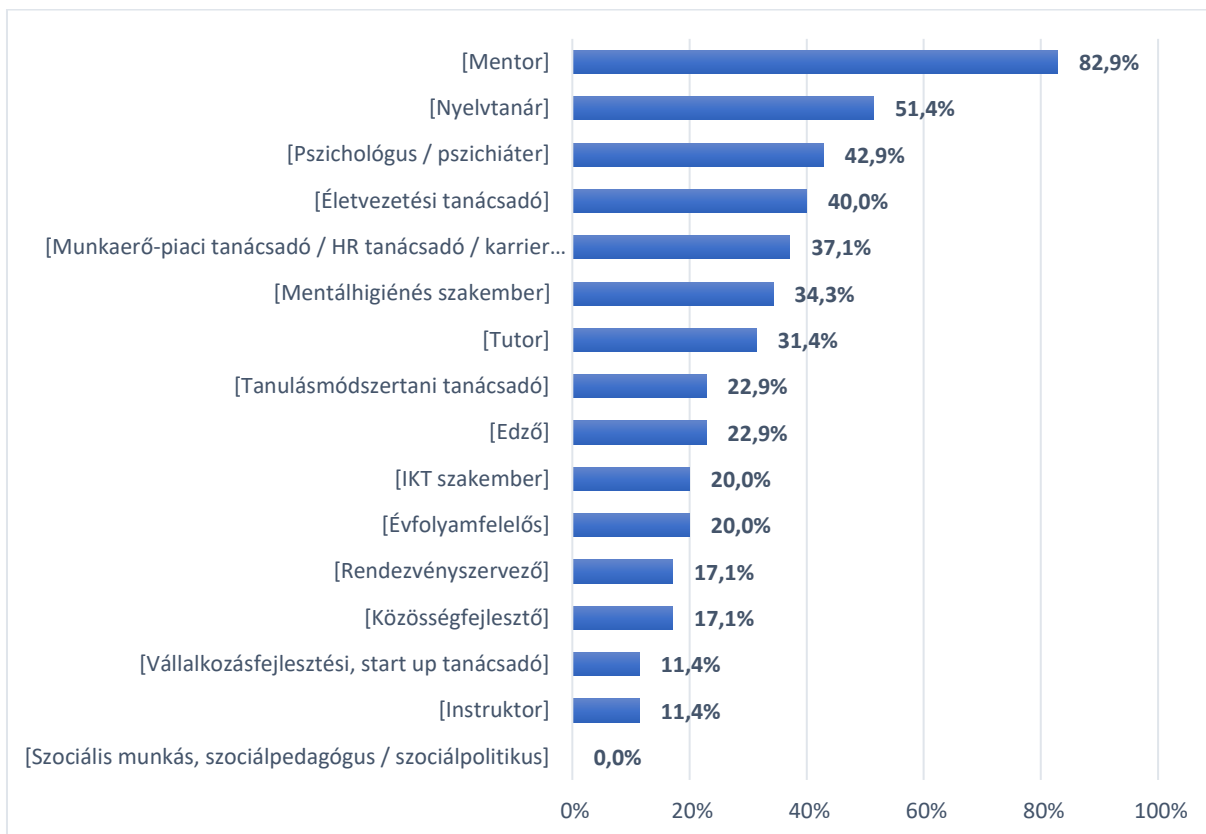
28. ÁBRA: AZ INTÉZMÉNYBEN A KÖVETKEZŐ TERÜLETEK KÖZÜL MELYEKBE KERÜLNEK BEVONÁSRA A HALLGATÓK? (IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA) IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.5.3 Szakemberek, támogató személyzetek

Az intézmények által biztosított szolgáltatások kialakítása és az ott jelen lévő szakemberek részvétele kulcsfontosságú a hallgatók támogatásában. A mentor az a támogató személy, aki az intézmények jelentős többségében (80%-ában) jelen vannak. A pszichológusok vagy pszichiáterek jelenléte is jelentős, hiszen az intézmények több mint 40%-ban ott vannak, míg például a vállalkozásfejlesztési tanácsadók vagy életvezetési tanácsadók kisebb arányban vesznek részt. A szociális munkásokat vagy szociálpedagógusokat pedig egy intézmény sem jelölte be, mint résztvevő támogató személyzet. A részletes eredményeket a 29. ábra tartalmazza.

29. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁBAN MILYEN SZAKEMBEREK / TÁMOGATÓ SZEMÉLYZET RÉSZVÉTELÉT EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.6 Információkezelés és nyilvános információk

4.6.1 Felhasznált források

Az intézmények több adatforrást használnak az adatok felhasználásával kapcsolatban. Az adatok egy része a közvetlen hallgatói interakciókból, kérdőívekből, valamint az oktatási rendszerekből és statisztikai forrásokból származik. A megfelelő adatok segítik az intézményeket az információk alapján döntéseket hozni és fejlesztéseket tervezni. Az említett adatforrások közül a NEPTUN rendszer és az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) kiemelkedően magas arányban, 85,7% illetve 77,1% aránnyal szerepelnek az intézmények által felhasznált adatforrások között. A legtöbb intézmény (71,4%) jelzi a Jelentkezési és felvételi adatok (felvi.hu / OH) fontosságát, míg a DPR végzett kérdőívét (74,3%) és a FIR-t (54,3%) is gyakran alkalmazzák az adatok gyűjtésére és elemzésére. A válaszadó intézmények több mint felének (57,1%-a) fontos az Egyéb hallgatói adatfelvétel, míg az Online tanulástámogató, kollaborációs felületekről kinyert információk (pl. Moodle / Kaltura / Zoom / Teams / Ilias / Kahoot stb.) aránya alacsonyabb, mindössze 11,4%. A teljes listát és azok felhasználás arányait a 30. ábra tartalmazza.

30. ÁBRA: MILYEN FORRÁSOKBÓL SZÁRMAZÓ ADATOK FELHASZNÁLÁSÁT EMLÍTI A FEJEZETBEN AZ INTÉZMÉNY? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.6.2 Adataalapú információ kezelés

Az intézmények önértékelése alapján az adatgyűjtés és információkezelés számos területen sikeresen működik. Ezt az mutatja, hogy az intézmények nagy részénél részben vagy teljesen teljesülnek az adataalapú információ kezelés különböző feltételei. Például az intézmények által felhasznált adatok minősége és megbízhatósága minden intézmény esetében elfogadható. Illetve az intézmények többségénél jelentős rendelkezésre állnak külső összevetésre alkalmas adatok és rendszeresen követik az előrehaladását számszerűsíthető eredményességi mutatókkal. A részletes eredmények a 31. ábrán láthatóak.

31. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MELYEK TELJESÜLNEK AZ INTÉZMÉNYRE AZ ÖNÉRTÉKELÉSBEN LEÍRTAK ALAPJÁN? (N=35)

A különböző területen összegyűjtött adatok és azok elemzése szerves része lehet az intézmény működésének, hozzájárulva az oktatási és tudományos tevékenység hatékonyságának és minőségének javításához. Az intézmények közel egyharmada (31,4%) 15 vagy annál több elemzési területtel rendelkezik. A legnagyobb részük (48,6%) 5 és 9 elemzési terület között mozog. Ennél több, 10-14 elemzési területtel rendelkező intézmények aránya 14,3%-ra tehető. Az intézmények 80%-ánál a területek között megtalálható a lemorzsolódás. Magas aránnyal népszerű területnek minősül a beiskolázási adatok, hallgatói összetételek, oktatói munkával kapcsolatos adatok.

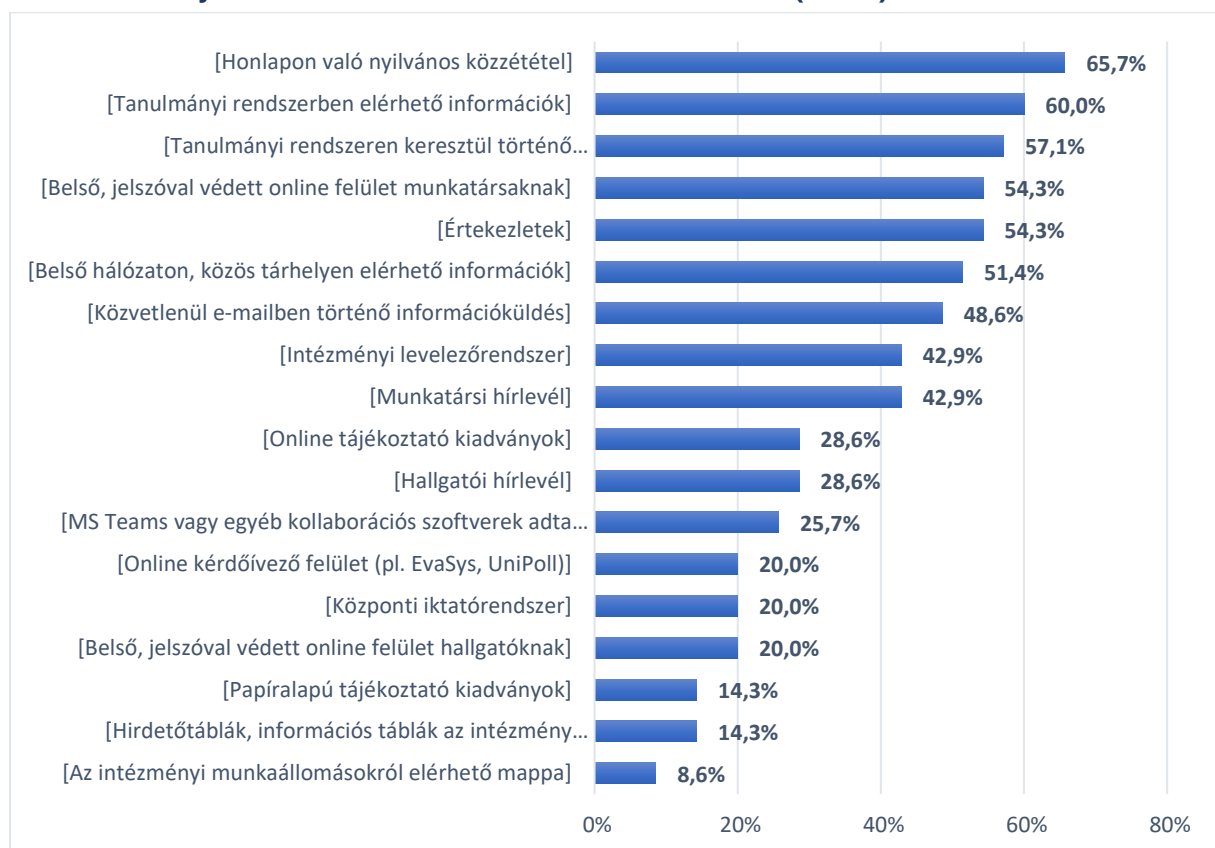
32. ÁBRA: MILYEN TÉMÁKRA/TERÜLETEKRE VONATKOZÓAN EMLÍTI A FEJEZETBEN AZ INTÉZMÉNY AZ ADATOK ELEMZÉSÉT? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

4.6.3 Információs rendszerek (belső-külső)

Az intézmény belső információs rendszere rendkívül sokszínű és sokoldalú eszközöket kínál mind munkatársak, mind hallgatók számára. Az intézmények többsége elérhetővé teszi az információkat, honlapon és tanulmányi rendszereken. A használt eszközök között szerepelnek jelszóval védett online felületek, melyek segítik az információáramlást és az együttműködést. Az információ átadás terén jelen vannak, például belső hírlevelek és e-mail értesítések, az értekezletek.

33. ÁBRA: A KÖVETKEZŐK KÖZÜL MELY ELEMETEK EMLÍTI AZ INTÉZMÉNY A BELSŐ INFORMÁCIÓS RENDSZERÉNEK JELLEMZÉSEKOR? IGENNEL VÁLASZOLÓK ARÁNYA (N=35)

Az intézményi önértékelés során a felsőoktatási intézményeknek jelölniük kellett, hogy bizonyos információkat, területeket milyen csatornákon tájékoztatja a nyilvánosságot. Összesen 11 tájékoztatási terület lett felsorolva, ezek a következők:

3. TÁBLÁZAT: TÁJÉKOZTATÁSI TERÜLETEK

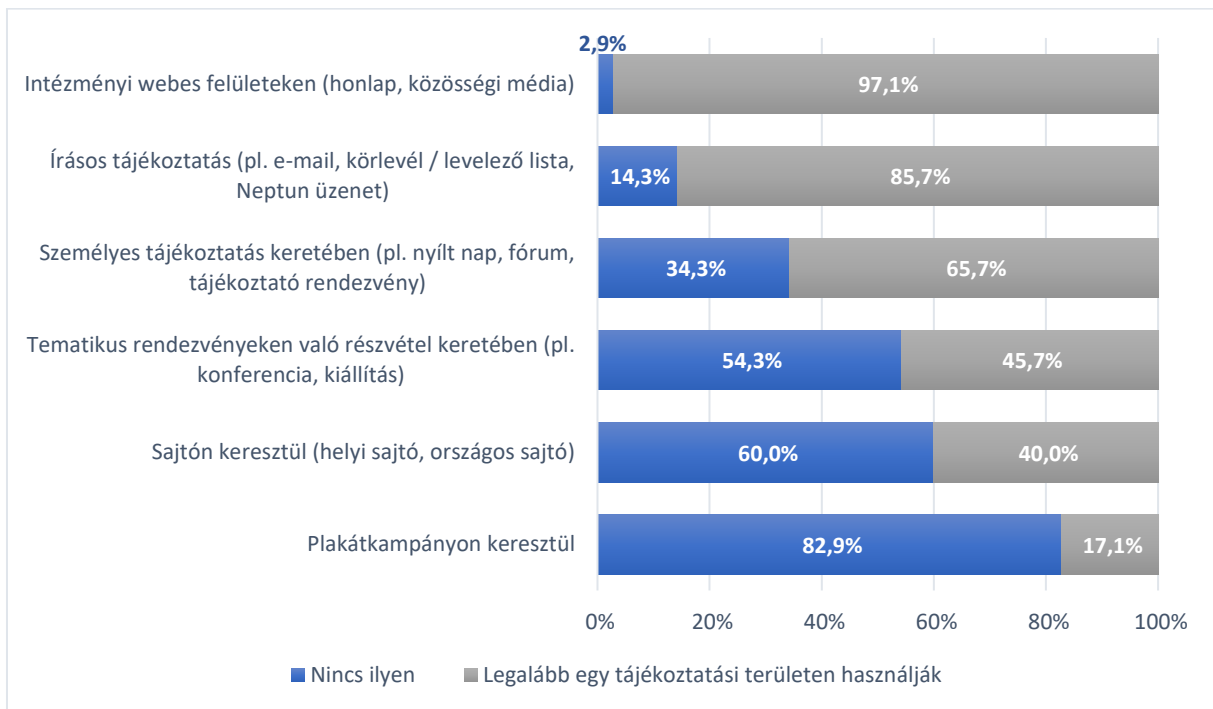
Tájékoztatási területek:

1. *Az intézmény működését szolgáló dokumentumok (szabályzatok, testületi döntések)*
2. *A leendő hallgatók számára releváns (felvételi eljárásokkal, felvételi követelményekkel, az eljárási- és tandíjakkal kapcsolatos, illetve a megszerezhető képzésekre, az elvárt tanulási eredményekre és az oklevél kiállításának követelményeire vonatkozó) legfontosabb információk*
3. *Sikerességi (teljesítési) mutatók az egyes képzések, illetve tantárgyak vonatkozásában*
4. *Egyéb eredményességi mutatók, trendek*
5. *Végzettek elhelyezkedésére vonatkozó információk*
6. *Hallgatói elégedettség/az oktatás értékelésére vonatkozó felmérések eredményei*
7. *Képzési program (tantervek, előtanulmányi rendek, tantárgyi programok/követelményrendszerek)*
8. *Tanulási és értékelési eljárások*
9. *Intézményi tájékoztató*
10. *Testületi szervek összetételére, üléseikre, döntéseikre vonatkozó adatok*
11. *Az intézményakkreditációs eljárások eredményei és az eljárásokkal kapcsolatos események*

Ezeket az információk hirdetését 6 csatornán kellett jelölniük az intézményeknek. Ezek a jelöléseket összeadásra kerültek, melyből kiderül, hogy csatorna a legnépszerűbb az intézmények körében.

Az intézmények a nyilvánosságot főként az intézményi webes felületeken keresztül tájékoztatják (97,1%), míg az írásos tájékoztatás (pl. e-mail, körlevél, Neptun üzenet) is elég elterjedt (85,7%). Emellett széles körben használják a személyes tájékoztatást (65,7%) sajtón keresztül való tájékoztatás (helyi sajtó, országos sajtó) is elég elterjedt (60,0%). A plakátkampányon keresztül történő tájékoztatás azonban kevésbé népszerű.

34. ÁBRA: MILYEN CSATORNÁN TÁJÉKOZTATJA AZ INTÉZMÉNY A NYILVÁNOSÁGOT? (N=35)

5 Ábrajegyzék és táblázatjegyzék

1. ábra: Minőségbiztosításhoz kapcsolódó intézményi csoportok megoszlása (N=35)	7
2. ábra: Minőségbiztosítási politikához kapcsolódó intézményi csoportok (N=35).....	8
3. ábra: Milyen bevonási módokat, eszközöket alkalmaz az intézmény az önértékelésben leírtak alapján?	9
4. ábra: Milyen módszerekkel, eszközökkel támogatja az intézmény a belső szereplők felelősségvállalását? Igennel válaszolók aránya (N=35)	10
5. ábra: Milyen nyomon követő eszközöket, módszereket alkalmaz a következők közül az intézményi minőségbiztosítási rendszer? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	11
6. ábra: A következők közül mik jellemzik az intézmény intoleráns, diszkriminatív magatartással szemben tanúsított gyakorlatát? Igennel válaszolók aránya (N=35)	12
7. ábra: Milyen külső minőségbiztosítási eljárásokat alkalmaznak az intézményben? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	13
8. ábra: Az intézmény alábbi, sztenderdhez kapcsolódó tevékenységei közül melyekre vonatkozóan érhető el intézményi szabályozás és tesz-e említést? (N=35)	14
9. ábra: A képzési programokhoz kapcsolódóan egyértelműen meghatározottak, rögzítettek-e a következők az intézményben? Igennel válaszolók aránya (N=35)	15
10. ábra: Milyen lehetséges okokat említ az intézmény a képzési programok és azok körének átalakítása, felülvizsgálata kapcsán? Igennel válaszolók aránya (N=35)	17
11. ábra: Milyen tartalmú adatok felhasználását említi az intézmény a szakok indításáról, a képzési kínálat felülvizsgálatáról és módosításáról zajló folyamat kapcsán? Igennel válaszolók arányan (N=35)	19
12. ábra: A hallgatóközpontú tanulás alakítására felhasználható adatok száma (N=35)	20
13. ábra: Milyen tartalmú adatok felhasználását említi az intézmény a hallgatóközpontú tanulást, tanítást, értékelést szolgáló képzési módok, pedagógiai és értékelő módszerek alakítása kapcsán? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	21
14. ábra: Rugalmas tanulási utak lehetőségeinek száma (N=35).....	22
15. ábra: Milyen lehetőségek biztosítását mutatja be az intézmény a rugalmas tanulási útvonalak megnyilvánulásaként? Igennel válaszolók aránya (N=35)	23
16. ábra: Mely csoportok számára jelöl meg az intézmény rugalmas tanulási útvonalakat az alábbiak közül? Igennel válaszolók aránya (N=35)	24
17. ábra: Hallgatóközpontú tanulás támogatására szolgáló oktatásszervezési eljárások, módszerek száma (N=35).....	25
18. ábra: A következő módszerek, oktatásszervezési eljárások, egyéb kapcsolódó eszközök, gyakorlatok közül melyek használatát említi az intézmény? Igennel válaszolók aránya (N=35)	26
19. ábra: A következő értékelési módszerek, eljárások, egyéb kapcsolódó gyakorlatok közül melyek használatát említi az intézmény? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	28
20. ábra: Milyen gyakorlatokat nevez meg az intézmény, amellyel a hallgatók megfelelő ütemben történő – minta tanterv szerinti – előrehaladását biztosítja? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	30

21. ábra: A következők közül mely elemeket említi az intézmény, amikor bemutatja a kreditelismerés 75%-os tartalmi egyezőségének megállapítására alkalmazott módszereket? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	31
22. ábra: Hogyan vonja be az intézmény az oktatókat a teljesítményértékelési rendszer feltételeinek, értékelési rendszerének kialakításába / felülvizsgálatába? Igennel válaszolók aránya (N=35)	32
23. ábra: A következők közül mik jellemzik az intézmény gyakorlatát az oktatói munka hallgatói véleményezésének tekintetében? Igennel válaszolók aránya (N=35)	33
24. ábra: Milyen szempontokat vesznek figyelembe az oktatói teljesítményértékelés során? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	34
25. ábra: Milyen módszereket, eszközöket, eljárásokat alkalmaz az intézmény az oktatók pedagógiai felkészültségének, tudatosságának fejlesztésére? Igennel válaszolók aránya (N=35)..	35
26. ábra: Az intézmény a következők közül mely szolgáltatásokat, lehetőségeket biztosítja folyamatosan és formálisan a hallgatói számára? Igennel válaszolók aránya (N=35)	37
27. ábra: Milyen módon ismerteti meg a hallgatókkal a támogató programokat, szolgáltatásokat az intézmény? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	38
28. ábra: Az intézményben a következő területek közül melyekbe kerülnek bevonásra a hallgatók? (Igennel válaszolók aránya) Igennel válaszolók aránya (N=35)	39
29. ábra: A következők közül az intézmény által biztosított szolgáltatások nyújtásában milyen szakemberek / támogató személyzet részvételét említi az intézmény? Igennel válaszolók aránya (N=35)	40
30. ábra: Milyen forrásokból származó adatok felhasználását említi a fejezetben az intézmény? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	41
31. ábra: A következők közül melyek teljesülnek az intézményre az önértékelésben leírtak alapján? (N=35)	42
32. ábra: Milyen témákra/területekre vonatkozóan említi a fejezetben az intézmény az adatok elemzését? Igennel válaszolók aránya (N=35)	44
33. ábra: A következők közül mely elemeket említi az intézmény a belső információs rendszerének jellemzésekor? Igennel válaszolók aránya (N=35).....	45
34. ábra: Milyen csatornán tájékoztatja az intézmény a nyilvánosságot? (N=35).....	47
1. táblázat: Vezetői összefoglaló táblázat.....	4
2. táblázat: Képzési programok átalakításának lehetséges okainak csoportosítása	15
3. táblázat: Tájékoztatói területek.....	46

6 Melléklet

1. számú melléklet: '1sz_melleklet_MAB_eredmeny_osszes.xlsx'

- Tartalmazza az adatbázis abszolút és relatív gyakoriságát, utóbbi tehát nem más mint az értékek mintabeli előfordulásának az aránya.

2.számú melléklet: '2sz_melleklet_MAB_eredmenyek_pivot.xlsx'

- Az elemzésbe megjelenített kérdések abszolút és relatív gyakorisági tábláit tartalmazza, valamint ezek vizuális ábrázolásait.